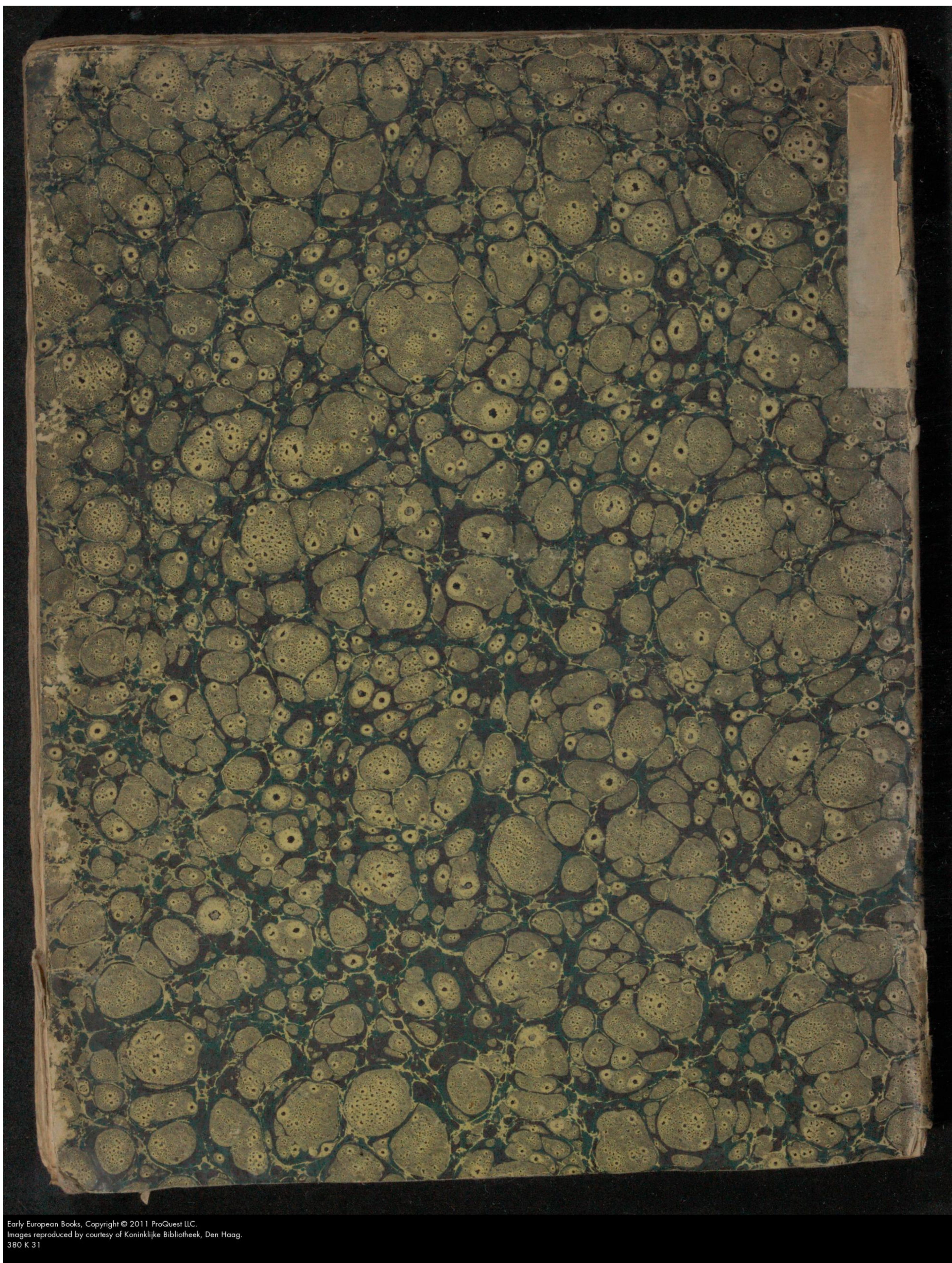
380
K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31
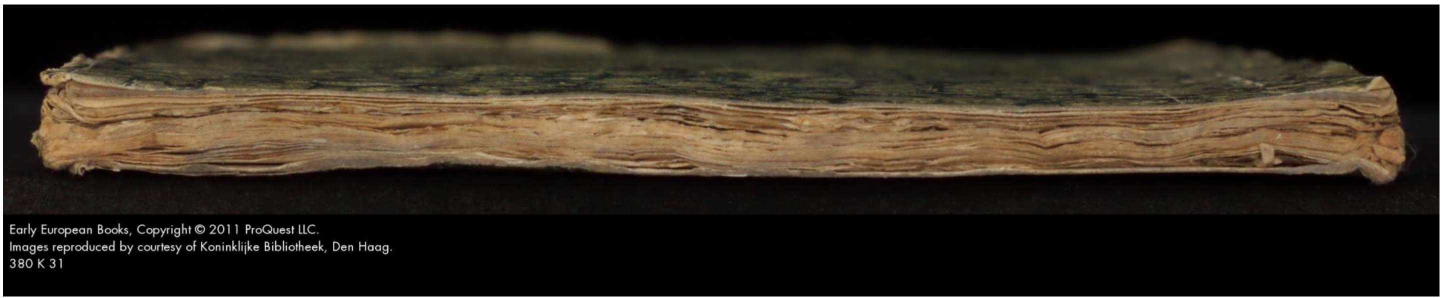

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

380
K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

XV d 153

KW
380
K 31

OON-
NTIE
...dt Rhenen/

...de gestatueert by der
...t, in 't Iaer ons Heeren.
...XLVI.

NEN.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

...geschreven op wit Franeijn/

...UTRECHT,

...Paddenburgh, Ordinaris Drucker
...en 's Lands van Utrecht, Anno 1680.

Gesien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

380
K 31

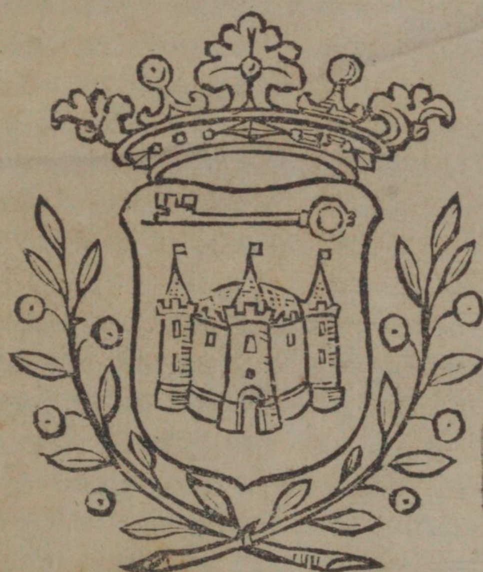
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

ORDONNANTIE Der Stadt Rhenen/

Geordonneert ende gestatueert by der Keyserl. Mayesteyt, in 't Iaer ons Heeren. M. D. XLVI.

KW

380 K31

RHE- NEN.

Koninklijke Bibliotheek 's Hage.

Na het Originael/ geschreven op wit Franceijn/

TOT UTRECHT,

Gedruckt by *Willem van Paddenburgh*, Ordinaris Drucker der Ed: Mog: Heeren Staten 's Lands van Utrecht, Anno 1680.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

KAERLE, by der gratie Gods, Roomſch Keyſer, altijt vermeerder des Rijcks, Coninck van Germanien, van Caſtilien, van Leon, van Grenade, van Arragon, van Navarre, van Napels, van Cecilien, van Maillorcque, van Sardaine, van den Eylanden van Indien, ende vaſter Eerden van der Zee Oceane, &c. Ertshartoge van Ooſtenrijck, Hertoge van Bourgongien, van Lothric, van Braband, van Limburgh, van Luxemburgh, ende van Gelre, Grave van Vlaenderen, van Artoys, van Bourgongien, Palts-Grave, ende van Henegouwe, van Holland, van Zeeland, van Ferrette, van Hagnenault, van Namen ende van Zutphen, Prince van Zwaven, Marck-grave des Heyligh Rijcks, Heere van Vrieſland, van Salins, van Mechelen, van den Stad, Steden ende Landen van Utrecht, Over-yſſel ende Groeningen, ende Dominateur in Aſie ende Africque: *Doen te weten*, Allen jegenwoordigh ende toekomende, Dat alſo tot onſer kenniſſe gekomen is, hoe binnen onſer Stadt van RHENEN die Juſtitie ende Policie diverſchelijck ende ſonder ordene geadminiſtreert is geweeſt tot noch toe, tot grooten achterdeele ende præjudicie van ons, onſer Hoogheydt, ende onſen gemeenen Poorters ende Onderſaten aldaer, omme

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

me 't welcke te remedieren, Wy hebben by sekere onse Gecommitteerden de Rechten, Privilegien, Usantien, ende Politien van der selver Stede, doen visiteren, ende daer uyt doen maecken sekere concept by forme van Ordonnantie, naer den welcken die van onser Stadt van Rheenen voorsz, schuldigh souden wesen hem-lieden van nu voortaen te reguleren, ende deselve te achter-volgen, welck concept oock gesien ende gevisiteert is geweest by onsen lieven ende getrouwen den Hooft-President ende luyden van onsen secreten Rade, dewelcke 't selve concept gemodereert ende gelimiteert hebben soo dat behoort; SOO IST: dat wy dese saken overgemerckt, ende by deliberatie van onse seer lieve ende beminde Sustere die Koninginne Douagiere van Hongrie, ende van Boheme, &c. voor ons Regente ende Gouvernante in dese onsen Nederlanden. Hebben geordonneert ende gestatueert, ordonneren ende statueren by desen onsen brieve voor edict ende eeuwige Ordonnantie, dewelcke wy willen onderhouden ende geobserveert te worden, in de voorsz onse Stadt van Rhenen ende Jurisdictie van diere, onverbrekelijck in der maniere soo hier naer volght.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

I.

IN den eersten / dat wy committeren sullen binnen der selver onser Stadt Rhenen / een Schoudt / die welcke macht sal hebben te vangen ende te apprehenderen alle Delinquanten/ mits hebbende voor-gaende informatie precident / ofte kennisse hebbende van 't misdaet/ ten ware saecke hy den misdadigen op 't feyt metter daedt bevonden hadt / die welcke hy so gevangen ende geapprehendeert zijnde/ gehouden sal wesen metten eersten sonder vertreck voor Schepenen te recht te stellen/ ende recht laten weder-varen.

II.

Item sal die selve Schout by advijs van onse Stad-houder/ende in sijn absentie van onsen Rade t'Utrecht / mogen hebben ende ordonneren een Luytenant ofte Substituyt / die welcke in zijn absentie alles doen sal/ wes die Schout present zijnde selfs soude mogen doen / die gehouden sal wesen eedt te doene in handen van den Schout in presentie van Borgemeesteren ende Schepenen: Ende sal Schepenen van onsen't wegen moghen vermanen om recht te doen ende Justitie te administreren/in alle manieren of die Schout selfs jegenwoordich ware / ende in weygeringe van beyde/ sullen Borgemeesteren ende Schepenen daer af onsen Stad-houder ende Raide adverteren/omme daer-inne te versien na gelegentheyt van der saecke.

III.

Item die Schout en sal niemant ter torture leggen ofte doen leggen/dan by voorgaende vonnisse van Schepenen/ ende in presentie ten minsten van twee Schepenen / die by Borgemeesteren ende Schepenen daer toe geordonneert sullen worden.

IIII.

Item die Schout sal alle maendage Recht houden/alst geen vierdach en is / ende alst vier-dach is des dages daer na/ so wel in cri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

minele saecken/ als civiele / ende alle dinghsdagen alst geen vierdag en is/ ende ist vierdag 's dages daer naer/sullen Schout/ Borgemeesteren/ Schepenen ende Raiden vergaderen op't Stad-huys/ ende aldaer tracteren saken policien / neeringe/ ende 't wel-varen der Stadt aen-gaende.

Geen vergaderinge te maecken buyten consent vanden Schoudt.

V.

Item dat die Borgermeesteren / Schepenen/ ende Raiden/ geen vergaderinge en sullen mogen maken buyten consent / wille ende by-wesen vanden Schout / ofte zijnen onder-schout in sijn absentie/ op pœne van gestraft te worden / na gelegentheydt vander sake.

Van vergaderinge van Gilden, Ambachten, &c.

VI.

Sullen insgelijcx geen vergaderinge mogen wesen van Gilden / Ambachten / ofte Broeder-schappen / sonder oirlof ofte consent vanden Schout / ofte zijnen substituyt / die hem in-sulcke vergaderinge selver in Persoone vinden sal / ofte yemands vande Wet daer toe committeren / ende en sal aldaer anders niet getracteert mogen werden / dan alleen van saken heure Ambacht aengaende/ ende men sal maer een Gilde consent geven/ op eenen dach vergaderinge te maken.

Van Ordonnantie op de Ambachten te maecken.

VII.

Die geene die van eenige Ambachte zijn binnen Rhenen/ en sullen geen wille-keur / ofte Ordonnantie heur Ambacht aengaende/ mogen maken buyten advijs / wille/ ende consent vanden Schout/ Borgermeesteren/ Schepenen/ ende Raed aldaer/ op een boete (indien hy contrarie van desen dede) van twee Carolus gulden t'on-

sen

ſen profijte / ende hier-en-boven ſullen ſulcke Ordonnantien van geenre weerden zijn.

Van Gilden ende Ambachten.

VIII.

Item inde voorſz Gilden / Ambachten / ofte vergaderingen vandien / en ſal niemandt mogen weſen die vanden Ambachte ofte Neeringe niet en is / noch geweeſt en is / ende die inden Gilde ofte Ambachte niet en zijn / en ſullen inde vergaderinge niet mogen komen / op pœne van arbitralicken gecorrigeert te zijn / ende hier toe ſal die Schout neerſtigh op-ſicht nemen.

Bewaringe der ſleutelen.

IX.

Item ſal die ſelve Schout / ofte zijn Subſtituyt / bewaeren ende houden die ſleutelen vanden Stad-poorten / Hecken / ende Ameyden / met den Borger-meeſters in drie deelen (alſmen van ouds gewoonlick is te doene) op datmen geen Poorte en ſoude mogen op doen / ten waere de ſelf de drie Perſoonen waeren by-den anderen / ende en ſal daer niemands by nachte ofte ontijden uyt ofte inne mogen / ſonder eenige merckelicke ſaecken / tot diſcretie vanden Schout / ofte zijnen Subſtituyt / ende de voorſz Borgermeeſteren / ende yemands die niet en waeckte als die Heere die Raed / ofte die Hooft-man / ofte der Stad waecker / hem ter waecken deden bieden / ofte daer-inne / en dede datmen hem hiete doen / die verbeurde een Carolus gulden / ende noch arbitralick gecorrigeert te worden / na gelegentheyt van den tijd.

Ontfanck van Boeten.

X.

Item ſal de voorſz Schout ontfanck hebben van alle boeten / Breucken / ende confiſcatien vallende binnen die voorſz Stad van Rhenen / ende die vryheydt van dien: Wel-verſtaende dat die Schout na drie dagen nadien hy de voorſz boeten ſal ontfangen hebben / der Stad van Rhenen haer portie / ende andeel daer aen-

 vol-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

volgende heure oude costumen / ende geconfirmeerde previlegien / sal gehouden wesen te restitueren in handen vanden Cameraer van dien / te weten dat de Schout van allen keuren ende breucken binnen der Stad van Rhenen Mueren vallende / sal hebben 't derdendeel tot onsen profijte / ende de Stad de twee deel / Ende van allen keuren ende breucken vallende buyten der Stad / de Schout de twee deelen / ende de Stad 't derdendeel.

Vonnisse te manen.

XI.

Item sal die Schout / ofte zijne Substituyt in sijn absentie / alleen maenre wesen van alle vonnisse / 't sy crimineel ofte civile / alsoo wel oorspronck nemende uyt saecke van Politien / ende frauden gecommitteert in den accijsen / als anders geen uyt-gesondert: Wel-verstaende dat die Borgermeester in saecken daer sy pretenderen willen / die Stad by geinteresseert te zijn / sullen mogen ageren ende concluderen ofte doen concluderen tot interest.

Van 't woordt te voeren.

XII.

Item dat die Schout in allen saecken 't woort voeren sal / als die vanden Gerechte vergadert sullen wesen / ten waere dat die van den Gerechte ofte den Raed vergadert zijnde / daer eenige saecken vielen ofte te doen waeren / concernerende die Politien / neeringe / ofte Inkommen vander Stad / die geopent sullen mogen werden by den Borgermeesteren in presentie van den Schout / ofte zijnen Substituyt.

Vrede te leggen.

XIII.

Dat die Schout by de Stadt-boden / ende Inwoonders van Rhenen / ende andere binnen die Vryheydt kommende / sal mogen doen vrede leggen / ende verbieden malkanderen niet te misdoen / met woorden noch met wercken / op arbitrale correctie / tot arbitraige van Schepenen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van't Gerecht op't Stadt-huys te komen.

XIV.

Dat die Borgermeesteren ende Schepenen geladen zijnde / door bevel vanden Schout van Onsen-wegen om recht en Justitie t'administreren / gehouden sullen wesen op 't Stad-huys te erschijnen / ten waere dat sy merckelicken te doen hadden inde Stads saecken / ofte andere noot saecken / in welcken gevalle sy gehouden sullen wesen heur onschout den Schout te kennen te geven.

Die Schout sal opinien mogen horen.

XV.

Item dat die Schout in delibereren van saecken present sal mogen blyven / ende die opinien hooren in allen saecken / daer hy niet en contendeert tot zijn profijte / ende en sal der selver Schepenen opinien verstueren noch daer jegens argueren / ter wijlen sy haer opinien seggen sullen / ende daer die Schout contendeert tot sijns selfs profijt / sal hy vertrecken / ter tijd toe die saecke geconcludeert is.

Van swarе saecken.

XVI.

Dat in alle swaere saecken / die Schout niet doen en sal / sonder advys van Stad-houder ende Raeden Ons Hoofs Provinciael.

Geen geleyde te mogen geven.

XVII.

Dat Schout / Borgemeesteren ende Schepenen / geen geleyde voortaen en sullen mogen geven in eenigeley saecken / civiel ofte crimineel / noch niemand die Stad ofte Vryheyd verbieden / sonder expres bevel vanden Stad-houder ofte Raeden / ten waere dat alsulcke verbot ofte uyt-banninge geschiede / gerechtelick by Sententie ende oordeel.

Van

Van de Stadt-graften te schouwen.

XVIII.

Dat die Schout / ende die vande Gerechte / ofte eenige vander Gecommitteerden sullen bewaeren / ende beschouwen der Stadgraften ende andere wateren ende Graften / daer zy van ouds zijn gewoonlick schouwe te hebben.

Geen Brieven van vreemde Heeren te ontfanghen.

XIX.

Dat die Borgermeesteren / ofte die van den Gerechte van Rhenen/geen Missiven van vremde Princen/ Fursten/Heeren/ofte gemeenten Ons niet subject zijnde/niet op-breecken en sullen/maer die besloten leveren in handen van den Schout / ende en sullen oock geen Missiven mogen schrijven ofte sende aen eenigen Princen / Fursten / ofte vreemde gemeenten / sonder concent ofte wille van den Schout / indien oock eenige Missiven van al-sulcke Heeren / Princen / ofte gemeenten komen aen eenige Borgers / ofte Inwoonders onser Stad van Rhenen / sullen die voorsz thoonen den Schout ende Borgermeesteren / noch daer op eenige antwoordt schrijven / ten sy dat sy die selve antwoorde / eerst getoont hebben den Schout / ende Borgermeesteren voorsz.

Die Stadt-clock te luyden.

XX.

Dat van nu voortaen die Stad-klock niet gelupt en zal worden / dan by beveel vanden Schout / ende in sijn absentie van zijn Substitupt / ende indien de Wet van Rhenen / eenige Publicatie ofte Upt-roepinge willen laten doen / sullen die selve gelesen worden by den Secretaris der voorsz Stad / indien oock eenige Publicatie ofte Upt-roepinge van node wesen sal van Onsen 't wegen al-daer / te doen / sal die selve geschien by den geenen die daer toe geordonneert werde / den welcken Schout Borgemeesteren / ende Schepenen assistentie doen sullen.

Reke-

Reeckeninge van den Kerck-Meesters ende Gast-Huys-Meesters, ende andere miserabile plaetsen.

XXI.

Dat de Kerck-meesters van Sinte Cunera Kerck/ die Gasthuys-meesters/ ende Meesters van den Leprosen van nu voortaen sullen gehouden wesen/ goede ende pertinente Rekeninge te doene/ van haeren ontfanck/ uyt-geven/ ende administratie/ sonder in den selfden eenige Restanten te mogen brengen/ ofte toogen van haere diligentie in Rechte gedaen/ jegens den debiteurs van den voorsz plaetsen/ ende dat alle Jaers/ inde Maend van September/ voor sulcke Commissaris als by Ons/ ofte onsen Stadthouder/ ende Raiden t'Utrecht/ daer toe geordonneert ende gecommitteert sal worden.

Van Burger-meesteren, Schepenen ende anderen Officieren, ende van heuren officien.

Wie alle Ampten geven sal.

XXII.

Alle Ampten binnen der Stadt Rhenen/ sullen van onser wegen gegeven worden/ sonder dat die van Rhenen hen dier onderwinden sullen.

XXIII.

Item waer 't saecke dat yemand in den Raide gekoren worde/ of in anderen Ampten/ende hem des weren woude/ ende niet bedienen dat Ampt daer toe hy gekozen worde/ die sal drie reysen daer toe geboden worden/ ende voor de eerste reyse verbeuren twintigh Caroli guldens/ ende d'andere Reyse op dubbelde Boete/ ende voor die leste reyse op arbitrale correctie/ ten ware die Gekoorene eenighe wettelijcke onschult hadde.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Jaerlicx twee Burger-meesters te stellen.

XXIIII.

Item daer sullen van nu voortaen gestelt worden Jaerlijcx by ons ofte onsen Stad-houder / ende zijne Gecommitteerde / twee Borgermeesters / die last sullen hebben / neerstelick tot die Stad goederen te sien / ende mitten Schepenen Recht ende Justitie te helpen administreren / ende alles doene dat goede ende getrouwe Borger-meesters schuldigh zijn / ende behooren te doen tot onser eeren / &c. eendrachtigheyd ende wel-varen van der Stad.

Van Burgeren te gebieden.

XXV.

Item een Borgermeester en sal alleen over die Borgeren geen gebot hebben / maer indien hy yemand yet gebieden wil / sal 't selve doen den met Schout ende Schepenen / ofte ten minsten door hare Ordonnantien / ende so wie alsulck gebod dan niet en obedieerde / sal vervallen in een boete van drie Carolus guldens.

Schepenen te stellen op

XXVI.

Sullen oock daer toe gestelt ende gecommittert worden / by ons ofte onsen Stadt-houder / jaerlicx op den eersten dach Augusti seven Schepenen / dewelcke mette voorsz twee Borgermeesteren kennisse hebben sullen van alle criminele ende civile saecken vallende binnen haeren bedrijf / uyt-gesondert Læsæ Majestatis, Ketterye ende Rebellionis, welcke saecken staen sullen tot kennisse van onsen Raide 's Hoofs van Utrecht / ende sullen een yegelijcken Recht ende Justitie administreren / uyt-gesondert dat sy in criminele saecken geen kennisse en sullen nemen / over Suppoosten van den Hove Provinciael ofte onsen Officiers / die welcke die Schout / indien die geapprehendeert worden / gehouden sal wesen te brengen / in handen van den Raide Provinciael ons 's Hoofs van Utrecht voorsz.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Die ſaecken vanden Keyſer te vorderen voor ander parthyen.

XXVII.

Sullen oock gehouden weſen onſe ſaecken te vorderen / ende termineren voor alle andere ſaecken van parthyen; Ende in alle ſaecken daer die Schout gevoeght is / ſullen die Schepenen die ſaecke vanden parthyen / ende des Schouten ſaecke met een Sententie termineren.

Wie die kenniſſe competeert van Stadts ſaecken.

XXVIII.

In ſaecken aen-gaende die Stadt ende vryheydt van Rhenen / ofte die goeden ende in-kommen van dien / ſal die kenniſſe daer af toekomen ende toe-behooren onſen Raedt Provinciael van Utrecht.

't Recht vanden Raede af is.

XXIX.

Item ſullen die voorſz Borgermeeſteren ende Schepenen haer Commiſſie bedienen / Recht ende Juſtitie adminiſtreren / ter tijd toe het Recht vernieuwt ſal zijn / Daer mede oock ceſſeren ſal alle kenniſſe van ſaecken / die welcke die vanden Raide voor-tijdts plagen te nemen.

Vanden Camelaer.

XXX.

Item ſal oock van onſen 'twegen geſtelt ende geordonneert werden / binnen Rhenen een Camelaer / die den Ontfanck ſal hebben van alle den in-komſten vande voorſz Stadt / niet uyt-geſondert. Ende doende betalinge van den Rentiers / ende 't geen dat men behoeven ſal van Timmeragie / Reparatie / Bode-loon / Waeckers / Poortiers ende anderen / ende dat by Ordonnantie van Schout / Burger-mee-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

steren/Schepenen ende Raedt. Ende sal van als Jaerlicx doen een rekeninge met behoorlicke Ordonnantie ende Acquyten in presentie van een Commissaris daer toe by ons geordonneert/ ende van Schout/ Burger-meesteren/ Schepenen ende Raedt der Stadt voorsz/ daer toe hy hebben sal voor sijnen Salaris twaelf Carolus guldens daer voor hy gehouden sal wesen te leveren twee Rekeningen/een voor die Stadt/ende d'ander voor onse voorsz Commissaris. Ende indien hy eenige extraordinaris arbeydt doet/sal daer van geloont worden tot tauxatie vanden selven onsen Commissaris.

Van verpachtinge der Stadt goederen.

XXXI.

D'in-komen vander Stadt Rhenen/als accijsen van Wijn/Bier ende andere/ sullen van nu voort-aen elcx bysonder ende in specie openbaerlick verpacht worden/ tot sulcken termijnen als hem dat oorbaerlickst beduncken sal/ den meesten daer voor biedende/in presentie van Schout ofte zijnen Substituyt/beyde de Burger-meesters/ twee Schepenen/twee Raiden/den Cameraer ende Secretaris/van welcke percelen ende den in-komen van dien/die Cameraer elcx ende in specie ende bysonder sijn ontfanck maecken sal/niet tegen-staende eenige andere usantie te deser tijd toe contrarie geuseert.

Van Salaris voor die gene die over die Verpachtinghe sitten.

XXXII.

Ende sullen die personen voorsz hebben voor heuren salaris van over 't verpachten te sitten t'elcken termijne die Schout ende twee Burger-meesters elcx vj. stuyvers/ende die ander elcx iij. stuyvers.

Van acht Raiden.

XXXIII.

Item noch sullen van onsent wegen gestatueert ende geordonneert worden acht personen ofte Raiden/ die metten voorsz Schout/ Bur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Burger-meesteren/Schepenen/ende Cameraer repzesenteren sullen 't lichaem vander Stadt / die welcke geroepen sullen wozden by den Schoudt ende Burger-meesteren in allen saecken/Policien/neringe ende welvaert der Stadt aen-gaende / ende daer-inne helpen raden ende sluyten dat tot die meeste eere pzouffijt/ende welvaren van ons ende onse Stadt Rhenen best dienen sal/ wel-verstaende/indien daer grote merckelijcke ende sware saecken voor-vallen ende anders niet/dat in sulcken gevalle die Schout/ ende Burgermeesteren/noch sestien vanden treffelijckisten Burgeren / ende in-woonders by hen sullen mogen roepen in die communicatie/die welcke die saecken sullen helpen beleyden tot eere ende wel-varen van ons / ende der selver onse Stadt Rhenen.

Van 't officie vanden Secretaris ende sijnen Salaris.

XXXIIII.

Item die Secretaris sal gehouden wesen Register te houden van allen Ozdonnantien ende Placaten/die van onsent wegen gemaeckt ende gepubliceert sullen wozden / ende die in 't lange van woozde te woozde te boeck stellen/ende op wat dagh/ende by wien die gepubliceert sy.

XXXV.

Item hy sal oock goet Register houden van allen plechten/ overdzachten/ende transpozten / stellende die namen / by wien ende vooz wien die geschiet zijn.

XXXVI.

Sal oock bewaren allen missiven / die aen die Stadt van Rhenen komen sullen/ ende die minute ofte copie vander antwoozde die daer op geschzeven sullen wozden / mids daer op stellende die date wanneer die ontfangen/ende wanneer die antwoozde daer op geschzeven sullen zijn.

XXXVII.

Sal oock goedt Register houden van allen Sententien / Schepenen Vonnissen/Appoinctementen ende decreten / ende van allen ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

ten judicialen / sulcx als die by den Gerechte gegeven ende gewesen sullen worden.

XXXVIII.

Sal oock bewaren alle dingtalen bewijs ende munimenten / dienende tot recht van parthyen / daer eenige Sententien upt-gewesen zijn/ende die selve besloten over-senden den Hove/ indien van sulcke Sententie geappelleert wordt / als hem sulcx by compulsoriael van den Hove bevolen worde/ ende sal hebben voor sijn bewaernisse van elcx van parthye drie stuyvers.

XXXIX.

Item so wie eenige over-giften ofte vertichte doet voor't Gerecht die de Secretaris in der Schepenen boeck schrijven sal / daer sal die verlieder ofte over-gifter so lange by blijven / dattet die Secretaris inden boecke geschreven heeft / ende dat sal hem dan die Secretaris uptten boecke op-lesen / ende sal die Secretaris hebben van elcke over-gifte van gront ende Erve ses stuyvers / ende plechte ofte vertichte drie stuyvers/vanden brieven te schrijven/ten ware dat sy seer groot waren / dat sal staen tot tauxatie van den Gerechte. Ende indien daer meer personen zijn/die sulcke overgiften/plechten ofte vertichten doen kloesteren ofte gemeenten / sal die gene die de brieven begeert betalen dubbelt geldt.

XL.

Item van't over-staen van een certificatie / sal die Schout hebben drie stuyvers/ ende twee Schepenen/ elcx ander-halve stuyver/ ende die Secretaris drie stuyvers.

XLI.

Item soo wie eenige copie versoeckt upt eenige brieven ofte munimenten / sullen die selve copien by den Secretaris geautentiseert ende gecollationeert worden parthyen daer over geroepen / ende sal hebben van autentiseren een halve stuyver / ende als hy de copien selve schrijft of doet schrijven by sijnen Klerck/ van't blad j. stuyver.

XLII.

Item die Secretaris houdende die Rolle / sal hebben voor elcke presentatie een duyt/ ende van elcke extract oock soo veel/ ende van t'exten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

't extenderen van een Sententie op dinghtalen gemaeckt/ in welcke Sententie hy verhalen sal die meeste ende principaelste middelen in die dinghtalen begrepen / daer van hy hebben sal voor sijn onderteyckenen drie stuyvers.

XLIII.

Item die Secretaris sal hebben van een citatie-Brief die men sendt aen Uyt-heemschen / vier stuyvers / des sal daer van houden ende bewaren de minuten.

XLIV.

Die Secretaris sal die selve Rolle op den Recht-dagh op-lesen by al-sulcke ordonne als die geschreven is / sonder yemand over te slaen/ ofte den eenen voor den anderen te vorderen.

XLV.

Sal oock de Secretaris sijn Rolle volmaeckt hebben 's daeghs te voren eer den Rechtdach dienen sal / ofte ten minsten soo lange te voren dat 't Gerecht daer by niet verachtert en is.

XLVI.

Dat Schepenen / Secretaris niet meer van heuren sallaris nemen en sullen van buyten luyden/ dan van binnen luyden.

XLVII.

Item van een missive te schrijven tot versoecke van parthyen/sal die Secretaris hebben twee stuyvers.

XLVIII.

Item van Boedel-cedullen ende inventaris te maecken / sal die Secretaris hebben van elcke bladt eenen stuyver.

XLIX.

Als die Secretaris yet af-leest ende publiceert metter klocke/ tot versoecke van eenige singuliere persoonen / sal daer af hebben twee stuyvers.

L.

Item van alle plechten ende beloften aen te teyckenen / sal die Secretaris hebben eenen halven stuyver/ ende indien daer van acte begeert wordt onder Secretaris handt / sal hy daer van hebben eenen halven stuyver.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van opinien te colligeren.

L I.

Item dat die Borgermeesteren ende Schepenen vanden Schout Rechts vermaent zijnde / haer opinien sullen seggen / te weten dat die overste Borgermeester / ofte in sijn absentie die oudste Schepen een om-vrage sullen doen by ordine / ende eenen yegelijcker opinie en redenen verstaen/ ende 't gene by die meeste stemmen geopinieert sal worden/ sal die Borgermeester concluderen/ ende 't vonnisse by geschrifte laten stellen / ende den Secretaris alsoo doen pronuncieren/ uyt-gesondert kleyne saecken/ onder die ses Carolus guldens/ die de Borgermeester by monde sal mogen pronuncieren / ende gehouden wesen den Secretaris te boecke laten stellen.

Van vonnisse te concluderen.

L I I.

Item en sal voort-aen geen vonnisse geconcludeert/ gesloten ofte gewesen worden/ dan by dat meesten-deel van den Schepenen/ dat nochtans parthyen hare saecken sullen mogen dingen / en pleyten voor Schout ofte sijnen Substituyt ende drie van den Schepenen/ die den anderen van den selven dinghtalen rapport doen sullen.

L I I I.

Item als yemandt van den Schepenen eenich oordeel onder heeft/ sal 't selfde tot vermaninge van den Schout/ gehouden wesen wederom in te brengen/ op arbitrale correctie.

L I V.

Item als 'er eenige Schepenen verlaten worden / sullen insgelijcks die selve gehouden zijn tot vermaninge van den Schout / op arbitrale correctie / die stucken ende munimenten onder hen rustende / weder te leveren in handen van den Schout / om een ander onder gegeven te worden.

Van

Van den Deur-weerders ofte Dienaers.

LV.

Dat die Deur-weerders ofte Dienaers en sullen niet present wesen / daer by Schepenen ofte Raid van eenige saecken gedelibereert wordt / dan sullen buyten die Camer blijven staen / ende niet inne komen / dan als sy geroepen worden.

Vanden Kerck-meesters ende Heylige-Geest-meesters.

LVI.

Dat die Commissaris die Jaerlicks van onsen 't wegen / ofte by onsen Hove Provinciael van Utrecht / gesonden sal worden / omme te hooren ende passeren die reeckeningen metten Schout / Borgermeesters ende Schepenen / van nu voort-aen sullen stellen Kerck-Meesters / Heyligh-Geest-meesters ende Gast-Huys-meesters / ende andere Officien in der Kercken ende Godshuyseren behoorende / ten ware by fundatie anders gedisponeert ware.

Als yemandt van den Schepenen ofte Raden geschickt worden.

LVII.

Item als yemandt van den Schepenen ofte Raiden by den Schout ofte Borgermeesteren geschickt worden tot eenige saecken / die de Stadt ofte Justitie roerende / soo en sal sulcke geschickte geen onschult mogen nemen of weygeringe doen / op arbitrale correctie / ten zy dat sy merckelicke redenen hebben van weygeringhe ofte onschult.

Geen pensie van vreemde Heeren t'ontfangen.

LVIII.

Item die Schout / Borgermeesteren / Schepenen / Raiden / Camelaer / ofte Secretaris / ofte yemand van hem-luyden / en sullen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

in den dienst van eenige andere vremde Fursten ofte Heeren/buyten desen Nederlanden wonende/ hoedanigh die sy mogen wesen/ noch eenige pensien van hem hebben ofte ontfangen/ noch oock gedoogen yemand van den Borgers ofte Inwoonders/hy zy Geestelick ofte wereldlick/ pensie te ontfangen/ op peyne van gestraft te worden aen lijf ende goede/na gelegentheyd van der sake.

Aen-gaende die voor-spraecken.

LIX.

Item dat die Schout/Borgermeesteren/ ende Schepenen sullen aen-nemen ende toe-laten tot voor-spraecken/ die hem nut ende bequaem/ ende tot sulcken getale als hem goet duncken sal/ ten ware dat yemands zijn eygen woordt houden wilde/ die gehouden sullen wesen in handen van den Schout eedt te doen ons getrouw te wesen/ den Schout/ Borgermeesteren/ ende Schepenen/ eer ende reverentie te bewijsen/ ende dat sy in geen saecken dienen en sullen/ daer sy weten onrechtveerdigheyd inne te zijn.

LX.

Dat niemand van den voor-spraecken part ofte deel hebben en sal/ in saecken daer sy parthyen inne dienen/ op correctie van Schepenen.

LXI.

Dat niemand over oordeel dingen en sal/ noch onmanierlicke ofte on-eerlicke woorden gebruycken sal/ op de verbeurte van thien stuyvers/ soo dicke hy by den Schout daer van in boete geslagen/ ende by Schepenen daer inne gekent ware.

LXII.

Sullen oock de voorsz voor-spraecken hebben voor consultatie/ eer men 't Proces aen-leggen sal/ van elcke saecke kleyn ofte groot vier stuyvers.

Ende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

LXIII.

Ende sullen die voor-spraecken hebben van elcke termijn / te weten: Eysch/ antwoorde/ replijck/ ende duplijck/ twee stuyvers/ ende indien sy van schrifturen dienen / deur Ordonnantie van Schout ende Schepenen/van elcke bladt eenen stuyver : Insgelijcx oock van reprochen ende salvatien / ende indien sy eenich versoeck doen/ sullen sy hebben van elck versoeck eenen stuyver.

LXIV.

Item indien eenich voor-spraecke versuymde 't recht van sijn parthye/ mids dat hy sijn termijn niet waer en naeme na behooren/ die selve sal gehouden wesen sijn parthye te betalen schaden ende interest/ tot tauxatie van den Borgermeesteren ende Schepenen.

LXV.

Item indien yemand geen voor-spraecke krijgen en konde/sal die Schout hem van eenen behoorlicken voor-spraeck versien/ om hem te dienen om sijn behoorlijcke loon / ofte indien hy arm waere / om Godts wille.

Hoemen voor Schout ende Schepenen procederen sal.

Van rechts te pleghen.

LXVI.

Item soo wie den anderen met recht aen-spreken wil / sal den selven by den Gerechts-bode doen bieden ofte verdach- vaerden voor Schout ende Schepenen te komen / op den naesten Recht-dach als men recht houd / maer op den Recht-dach en salmen niemand verdach-vaerden mogen / om op dien Recht-dach te rechte te komen: Ende of men op dien dach daer hy jegens gedaecht waere / geen recht en hielde/ soo sal die citatie blijven open staen / totten naesten Recht-dach daer na.

Van Citatien.

LXVII.

Item als yemand by den gesworen Bode te recht geroepen ofte geciteert is/sal die selve Bode gehouden wesen/al-sulcke citatie met namen ende toe-namen van parthyen/ende den beteyckende Recht-dach den Secretaris aen-brengen / de welcke Secretaris daer af gehouden sal wesen / jegens den voorsz Recht-dach een Rolle ofte Registre te maecken / ende uyt deselve Rolle parthyen op-roepen/ ende die conclusien by parthyen gedaen / midsgaders 't appoinctement ofte uyt-spraecke van 't Gerecht aldaer aen te teyckenen/ ende die selve Rolle alsoo bewaeren / van Recht-dage tot Recht-dage.

Arresten.

LXVIII.

Item oft eenige Borgers ofte Inwoonders van Rhenen eenige vreemde buyten heure Vryheydt woonende / dede arresteren/ 't welcke sy aen den voorsz personen sullen mogen doen / sal den selven gearresteerde terstondt te Recht gestelt worden / te weten des selven dages/ ofte ten langhsten 's daeghs daer nae/ ofte by gebreke van dien / sal die gearresteerde van 't arrest ontslagen wesen / ten ware dat daeghs daer na Heyligh dach ware / ende indien gevalle 's daeghs daer aen.

LXIX.

Item een Man van buyten willende spreken met recht op eenigen Borger ofte Inwoonder van Rhenen / sal men den selven kort ende onvertogen recht doen / 't welck men heet over-dwers-nacht-recht.

LXX.

Item soo wie binnen Rhenen van yemand beset wordt by den Schout ofte syn dienaers met eenige plechten/ ende belooft te recht te komen ofte te betalen op seeckere boeten / soo en sal die Schout/ indien hy niet te recht en komt noch en betaelt syn boeten / niet inne winnen/ ofte die klager en sal voldaen zyn.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

LXXI.

Item indien yemand gearresteert wesende ende te recht staende/ begeert dach ofte termyn om t'antwoorden/ sal den Schout gehouden wesen Borch te stellen/ omme hem ten benoemden dage te recht te komen/ ende indien die gearresteerde alsdan niet en quame/ soo salmen jegens den borgen procederen/ gelijck als men jegens den principalen gedaen soude hebben/ ende of die Schout yemand ontsloegh vanden arrest sonder consent van parthye/ ende ten dage dienende niet te recht en quame/ sal die Schout voor die schuldt moeten responderen.

LXXII.

Item indien die Schout eenige besette personen levert in gevangenisse/soo sal sulcke gevangen persoon daer wesen tot laste van den aen-klager/ die alsdan syn recht verbolgen mach jegens den gevangens/ als recht is/ ende sal die Schout daer af ontlast wesen/ behoudelijck dat die Schout tot allen Recht-dagen als die gevangen persoon voor recht te doen heeft/ den selven gevangen verseeckert aen 't recht leveren sal/ om rechts te plegen/ ende wederom in gevangenisse te leveren/ tot dat 't recht ge-eyndt sal wesen tot zijnen laste.

LXXIII.

Item indien yemand versocht aen den Schout oft syn dienaers/ Yemand beset te hebben/ sal die gene die de besettinge begeert/ metten Schout of synen knecht gaen/ tot den genen die hy beset wil hebben/ende waert dat die voorsz gearresteerde geen borge setten en woude of en konde/en dat die gene die besettinge begeert hem rechts versochte aen den Schout ofte synen dienaer/ ende die Schout oft synen dienaer niet machtigh en waere/ alleen den gearresteerde te apprehenderen ofte te houden/ ofte in gevangenisse te brengen/ soo sal die besetter mede syn hand daer aen mogen slaen/ ende mogen voorts te hulpe nemen den genen die sy krijgen konnen / ende ontloopt die besette daer-en-boven/ soo sal die Schout ofte synen dienaere daer vry of wesen/ ende die besette persoon die soo ontkomt/ sal verbeuren ses Carolus gulden/ ende sal die besetter syn recht jegens den ontloopen gearresteerden persoon mogen verbolgen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

LXXIV.

Item dat men den Borger noch Ondersaten goederen / binnen der Stad niet en sal mogen arresteren dan van Huys-huyr/ ofte dat men den Huys-raedt geladen vonde/ op Wagen ofte in Schepen/ drijvende ofte dravende.

LXXV.

Item die Borgers van Rhenen/ en sullen malkanderen voor geenen vreemden Rechten buyten der Stadt / in personele actien in rechte mogen betrecken ofte aen-spreecken noch arresteren / ende wie sulcx dede/ sal arbitralick gecorrigeert worden.

LXXVI.

Item indien yemand sijn schuldenaer besetten woude binnen den Gerechte van Rhenen/ ende geen Schout ofte dienaer gekrijgen en konde/ sal selfs sulcke arrest mogen doen/ mids daer over roepende twee Borgeren ofte onse Ondersaten.

Defaulten in Criminele saecken.

LXXVII.

In Criminele saecken / soo wanneer die Schoudt zijn informatie precedent nemen wil/ ende die getuyge by een Stadt-bode voor hem geraepen niet en komen / sal die Schoudt die selve getuygen andermael voor hem doen roepen/op een pœne van eenen Carolus gulden voor die reyse / die anderde reyse van twee Carolus guldens. Ende indien hy alsdan niet en komt / soo sal hy den selven mogen apprehenderen ende houden/ter tijdt toe hy getuyght sal hebben/ ten ware dat die getuygen sulcx nootelicke saecken te doen hadden / dat sy niet komen en mochten/ 't welck sy den Bode te kennen geven sullen/ die 't selve den Schout relateren ende te kennen geven sal.

LXXVIII.

Als die Schout sijn informatie precedent genomen heeft/ sal/ indien die informatie souffisant dunckt / procederen tot apprehensie vanden misdadigen / ende hem verseeckeren van sijn persoon indien hy kan.

Ende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

LXXIX.

Ende indien die Schout den delinquant niet bekomen en konde/ ſal hy 't goed van den ſelven delinquant doen arreſteren ende beſetten / ten ware hy cautie ſouffiſant wiſte te ſtellen om 't gewijſde te voldoen/voor ſoo veel als 't aen-gaet die pecuniele boeten.

LXXX.

Dit gedaen zijnde ſal die Schout den delinquant ofte miſdadigen metter klocke doen roepen om hem in perſone tekomen verantwoorden op't geen dat die Schout hem op-leggen ofte aenſeggen wil/die gehoort ſal worden in-dien hy compareert / ende ſal die queſtie van zijn apprehenſie/ofte die Schout ſijnder verſeeckert ſal zijn/dan niet/ terſtondt by die vanden Gerechte getermineert worden / ende ſullen voorts procederen van Recht-dage tot Recht-dage/totter diffinitive toe.

LXXXI.

Ende indien hy niet en komt noch en verſchijnt alſoo geroepen zijnde / ſal noch twee reyſen metter klocke als voren geroepen worden van veerthien dagen tot veerthien dagen / ende indien hy als dan noch niet en komt/ſal die Schout toe-gelaten worden ſijn intendit over te leggen ende te verifieren/ende ſal die delinquant ofte miſdadige vierde-mael geroepen worden/omme 't ſelve te ſien doen ende Sententie te hooren.

LXXXII.

Die vanden Gerechte ontfangen hebbende 't intendit vanden Schout/ende die verificatien van dien/ſullen na gelegentheydt vander ſake ende miſdaet den miſdadigen corrigeren/ofte oock quyt ende los wijſen. Wel-verſtaende/ dat ſy den delinquant ende diffaillant niet hoger en ſullen condemneren dan tot banniſſement uytter Stadt van Rhenen ende die Vryheydt van dien / ſekere Jaren ofte ten eeuwigen dagen / nae gelegentheyt vander ſaecken.

Defaulten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Defaulten in Civile ſaecken.

LXXXIII.

Item als yemandt te recht geroepen is / ende hy ſijn recht-dagh waer neemt, indien die aen-legger niet en compareerde/ of den geciteerden niet en eyſchte, ende die gedaechde bewese dat den dach diende/ſal die ſelfde gedaechde geabſolveert worden vander inſtantie/ ende niet gehouden weſen weder te recht te komen / ten waer hy van nieuws gerechtelicken geroepen ware / ende ſal d'Eyſſcher inde koſten gecondemneert worden. Ende indien hy niet en dede blijcken dat den dach diende / ſal mogen laten aen-teyckenen dat hy gecompareert is geweeſt/ ende verſoecken van 't Gerecht citatie / omme den aen-legger te doen verdach-vaerden/ om hem te ſien abſolveren vander inſtantie / welcke citatie ſal hebben die clauſule van intimatie/ten ſy hy kome / dan niet / 't Gerecht hem abſolveren ſal vander inſtantie.

LXXXIIII.

Item indien die gedaechde niet en compareerde ten daege als hy verdaecht is / ſal die eyſcher hem mogen beſchuldigen van ſijn defFault: te weten dat hy niet gekomen en is / ende ſal wederom verdachvaert worden ende die koſten betalen / ende te betalen j. ſtuyv. Indien hy andermael geroepen zijnde niet en compareerde / ſal als voren default jegens hem gegeven worden ende betalen als voren twee ſtuyvers. Ende derdemael geroepen wordende/ende indien hy alſo oock niet en erſchijnt/ſal derdemael jegens hem default gegeven worden/ende voor 't yprouffijte van dien ſal die aen-legger toe-gelaten worden ſijnen eyſch ſchriftelicken over te leggen ende die te bewijſen / ende ſal die defaillant betalen iij. ſtuyvers ende voorts recht te ſien doen / ende ſal die gedaechde om 't ſelfde te ſien doen vierdemael verdachvaert worden/ wel-verſtaende nochtans/ indien hy ten anderdemael ofte derdemael verdachvaert zijnde compareert / ſal in rechte ontfangen worden / mids betalende alle voor-gaende koſten vanden defaulten ende boeten voorſz.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van defaulten in materie van schif-tinge ende scheydinge.

LXXXV.

Item soo wie een ander roept om te hebben schiftinge of schepdinge vanden gemenen boedel/ sal den genen / daer jegens hy sulcke schepdinge versoeckt / laten roepen ende citeren voor Schout ende Schepenen / ende indien hy niet en quame derde werf geciteert zijnde/ sal vierdemael geciteert ende geroepen worden / omme te sien by den Schout ende Gerechte geprocedeert te worden/ tot die versochte schiftinge ende schepdinge / die welck Schout ende Schepenen den geciteerde niet comparerende/sullen van onsen 't wegen metten eysscher al-sulcke schiftinge ende schepdinge doen alst behoort.

LXXXVI.

In saecken aen-gaende verkopinge van goederen by executie/ indien die gecondemneerde / wiens goederen men verkopen wil/by executie daer jegens met Recht yet wilde seggen/sal hem by den Gerechte eenen bequamen dach gegunt worden omme sijnen redenen te verklaren/ omme den winder daer op gehoort by die vanden Gerechte daer op geordonneert te worden nae behoren/ ende indien die gecondemneerde ten beteyckenden dage niet en quame / sal hy vervallen wesen van sijn redenen van oppositie ende weren/ende sal die verkopinge voort-ganck hebben / maer indien die winder niet en quame ten selven dage/ maer alleenlicken die gecondemneerde / sal die selve winder betalen die kosten van dien dage/sonder te vervallen van sijn executie / dan in dien hy van nieuwes executie doen wil/sal gehouden wesen den gecondemneerde van nieuws daer toe te roepen.

Vanden genen die hem vermeten actie jegens yemandt te hebben.

LXXXVII.

Indien yemand hem vermeet eenich recht of actie jegens yemand te hebben / ende 't selve met recht niet en vervolgende / sal die geen jegens wien sulck recht geprætendeert wort / met recht mogen be-

bedwingen sijn actie te intenteren / ende sal alsdan 't Gerecht hem een behoorlicke termijn prefigeren ende stellen om sijn actie te institueren/ binnen den welcken hy sulcken recht institueren sal/of by gebreecke van dien/den geprefigeerden tijdt overstreken zijnde/sal van sijn Recht versteecken zijn.

Van default in materie van ontwaringe,

LXXXVIII.

Item indien questie van ontwaringe ofte ruyminge van Erven ofte Huysen viel / ende die gedaechde niet en compareerde geciteert zijnde / sal terstont gecondemneert worden sijn handen te trecken vanden Lande ofte Erve / ende vanden Huyse ruyminge te doen/in dien hy oock achterstellige pachten schuldich ware/sal om betalinge van dien twee-mael geroepen worden / ende indien hy alsdan niet en komt / sal die aen-legger toe-gelaten worden sijn meeninge ende eysch over te leggen/ende bewijsen als hier boven verklaert is.

Vanden default na litis-contestatie.

LXXXIX.

Item indien dat na parthyen dingplichtich metten anderen geworden / ende eysch ende antwoort over-gegeven zijn / eenich van hem uyt-bleef / sal 't Recht mogen voort varen nae 't gene dat voor hem inne gebrocht sal wesen/nae sy bevinden sullen te behoren. Welverstaende dat sy aen-mercken sullen / ende consideratie nemen ofte den aen-legger by continuatie hem absenterende is / ofte den verweerdere / ende ofte die principale saecke klaer ende liquide is/ ofte niet/omme dien achter-volgende in de materie by hem-lieden geproceedeert te worden / achter-volgende die dispositie vanden gemeenen geschreven Rechte daer af mencioneerende.

Van te Recht te komen.

XC.

Item die gene die verdach-vaert is / sal selver ofte by sijne volmachtigen verschijnen voor recht / als hy by den Secretaris opge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

geroepen wordt / ende sal die aen-klager ofte sijne volmachtige vragen / of die gedaechde ofte yemand van sijnen 't wegen daer is / ende indien hy dan daer is / sal d'eyscher sijn aen-spraecke by monde ofte geschrifte doen / ende indien hy aen de aen-spraecke lijd in 't geheel ofte deel / sal hy gecondemneert worden die aen-spraecke / te vol-doen / achter-volgende zijn beleydinge binnen veerthien dagen / ten ware hem by den Gerechte om redelicke saecken langer termijn gegunt ware / ende dat selve te teyckenen op die Rolle / ende indien hy binnen den gepræfigeerden tijdt niet en vol-dede / sal die schuldt by executie van sijn goedt uyt-gehaelt worden / ende in-gevalle hy daer niet aen en kende noch en lijdt / dan rechtelick verantwoord / sullen parthyen toe-gelaten worden ten beyden zijden / te weten elcks in 't zijne sijn vermeten te bewijsen. Waer 't oock dat die gedaeghde gehoort hebbende des aen-klagers eysch / hem begeerde te beraden / sal hem by den Gerechte daer toe den tijdt van acht dagen gegost werden / ofte langer tijdt / na gelegentheydt van der saecken.

Van eedt te doene.

XCI.

Item en sal voort-aen niemand toe gelaten worden om by sijn eedt yet te houden / daer af dat Gerecht by tuygen ofte andersints sal mogen blijcken. Indien oock die aen-legger ofte verweerder sijnen eysch met eenen genoechsamen ende op-rechten getuyge wiste te bewijsen / ende die weder-parthye ter contrarie niet en dede blijcken / sal hy toe-gelaten worden sijnen getuyge met sijnen eedt te mogen stercken / nae dispositie van gemeene rechten.

XCII.

Wanneer yemand den anderen die saecke op sijn eedt stelt / sal schuldigh wesen te sweeren / oft den eedt te refereren / oft indien hy geen van beyden doen en wil / sal gecondemneert worden die schuld te betalen / behoudelick ende wel-verstaende / dat die eyscher eerst ende voor al gehouden sal zijn / des van den verweerder versocht zijnde / den eedt van niet te calumnieren te doen / te weten dat hy anders niet en glooft noch en weet / hy heeft een rechtvaerdige saecke.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

XCIII.

Item soo wanneer yemand van parthyen by den Gerechte of sijn weder-parthye den eedt gedefereert wordt/ sal hy mogen begeeren ende nemen den tijdt van acht dagen om hem te beraden / ofte in wat forme ende maniere hy den eedt sal willen doen / ende indien hy sonder merckelicke oorsaecke ten dage dienende niet en compareerde/ sal die schuld gehouden worden voor bekent/ ende by Schepenen vonnisse gecondemneert worden.

Van dinghtalen over te leggen.

XCIV.

Item als parthyen bevolen werd heuren dingtalen by geschrifte over te leggen/sal die eyscher sijnen eysch by articulen in 't geschrifte in 't Gerecht op die Rolle binnen acht dagen over-leveren / indien die Schout dan recht houd/ ofte op ten naesten recht-dagh/ welcke eysch de gedaeghde ontfangen sal uyt handen van den Secretaris/ daer hy weder op schriftelicke antwoorden sal/ binnen gelijcke acht dagen daer op nae/ende d'Eysscher die naeste acht dagen daer op repliceren / ende voorts die naest-volgende acht dagen te dupliceren/ ende t'elcke termijne die schriftueren te wisselen als van den eysch geseyt is / sonder meer te schrijven / ten ware dat sy merckelicke redenen hadden ter contrarie / dat staen sal tot kenninge van den Gerechte.

Als daer feyten sijn productie te doen.

XCV.

Item indien die saecke volschreven zijnde / bevonden wort in feyten ende bewijs gelegen te zijn / sal 't Gerecht partyen toe-laten/ om heuren vermeten ende meyninge te bewijsen binnen xiiij. dagen/ ten ware 't Gerecht bevonde hem van langer tijd van node te zijn/ om welcke bewijs van getuygen te hooren ende te ontfangen / sal die Schout een vanden Schepenen metten Secretaris mogen committeren / welcke commissie die Secretaris gehouden sal wesen op die Rolle te teyckenen.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van materien van rechten.

XCVI.

Indien oock die saecke in rechte gelegen is / ende datter geen feyten en zijn te bewijsen totter saecke dienende / sullen alle heuren beschept voegen by heuren schriftueren.

Van bewijs by den dingtalen over te leggen.

XCVII.

Item als parthyen geordonneert is by den Gerechte haer dingtalen by geschrifte over te leggen/sullen sy heuren schriftueren overleggen / ende voegen alle al-sulcke brieven ende munimenten ofte coppe autentijck van dien / daer-mede sy heur vermeten in die selve schriftueren gealligeert/ menen te verifieren ende te bewijsen.

Van certificatien.

XCVIII.

Sullen oock geen certificatien in 't Gerecht ontfangen worden om daer recht na te doen / ten waer saecke dat die tuygen daer-inne genoemt/ weder-omme van nieuwes by Commissaris vanden Gerechte gehoort ware / op al-sulcken articulen vanden schriftueren/ als den Commissaris by parthyen over-gelevert sullen worden/daer op nochtans die weder-parthyen by Commissaris verdachvaert zijnde/ sijn interrogatorien den selven Commissaris over te geven/ ende die getuygen te sien sweren/ indien hem dat goet dunckt.

Van te renuntieren van productie.

XCIX.

Item als parthyen heuren getuygen belept hebben / ende die tijd hem by den Gerechte geprefigeert / overstreecken is / sullen alsdan renuntieren van wijder productie ofte meer tuygen te beleyden/ende Publicatie der tuygenisse te begeeren / 't welck hem 't Gerecht gunnen sal / ende daer na sal parthyen jegens die tuygen ende heuren tuy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

tuygenisse te mogen seggen dat hem goet duncken sal / ende dat binnen acht dagen / ende daer na binnen acht dagen haer tuygen ende haer depositie beschermen ende salveren / ende voorts inde saecke concluderen/ende recht ende Justitie begeren.

Van mondelinge dingtalen op die rolle te teyckenen.

C.

Item in saecken van kleynder importantie / daer die Schepenen parthyen niet en ordonneren van schriftueren te dienen / sal die Secretaris die mondelinge dingtalen in 't korte op die Rolle aen-teyckenen/ende daer oock 't vonnisse appoinctement ofte vlucht oordeel daer op gegeven by voegen/daer van die Secretaris hebben sal eene stuyver.

Van parthyen te condemneren ofte absolveren.

C I.

Item Schepenen sullen voortaen haer Sententie pronuntieren by condemnatie ofte absolutie / ende sal die Secretaris daer achter aenstellen die dato van dien / sonder dat sy rechte of onrechte aenspraecke / in-leydinge of uyt-leydinge ofte dier-gelijcke woorden meer bruycken sullen.

Van kosten te betalen.

C I I.

Item in alle rechtvorderinge die voor Schout ende Schepenen gehouden sullen worden/ so wie van parthyen inden onrechten valet/ sal alle die onkosten betalen vander weder-parthyen / ten ware uyt merckelicke redenen by Vonnisse van Schepenen die kosten gecompenseert waren.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Op geen copyen te wijſen.
C I I I.

Item en ſullen Schepenen niet wijſen dan op originale brieven ofte copyen/ geauctentiſeert by den Secretaris/ parthyen daer over geroepen.

Van Appellatien.
C I I I I.

Item van alle Vonniſſen/ geweſen by Schout ende Schepenen van Rhenen/ ſullen parthyen die hem laten duncken beſwaert te zijn/ daer van binnen thien dagen mogen Appelleren aenden Hove Provinciael/ ende haer appel al-daer verheffen binnen een Maent/ ende binnen een Maendt daer na introduceren ende vervolgen/ op die gewoontlicke boete/ of by gebreck van dien/ ſal 't beroep by hem gedaen deſert ende ſonder kracht weſen/ ende dat geweſen Vonniſſe ter executie gelecht/ ende die boete tot onſen behoef geexecuteert worden ſonder eenige ſimulatie.

Van pandinge ende executie.
C V.

Item dat van nu voortaen niemandt geexecuteert oft gepant ſal worden/ ten ſy hy by voor-gaende Vonniſſe of plechte gecondemneert ſy/ ende ſal die ſelve executie eerſt geſchieden aendē tilbaer have vande gecondemneerde/ ende indien daer geen tilbaer have en ware/ of dat daer niet genoech en ware/ ſal men voorts executeren aen die eygentlicke onroerende goederen/ indien daer eenige zijn/ indien niet of niet genoech/ voorts executeren aen die vruchten van den Thijns-goederen/ Leen-goederen/ ende alle vordelicke goederen by verkopinge. Behoudens altijdt den over Heer ſijn recht/ of by gebreecke van al 't geen voorſz is/ ſal die gecondemneerde geapprehendeert worden/ indien 't die winre begeert/ ende gevanckelicke gehouden worden tot zijnen koſte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CVI.

Item als yemant in eenige personele actie gecondemneert is/ sal des Schouten dienaer na behoorlicke sommatie die havelicke goederen by hem aen-getast/ in presentie van Schout ende eenige vanden Gerechte by goede inventaris stellen in verseeckerder handt/ende al-daer houden ses dagen / ende alsdan / indien daer binnen middelretijdt geen betalinge en geschiede / sal hy sulcke goederen openbaerlicken verkopen aen gerede penningen / daer mede al vooren betalen den winre sijn toe-gewesen penningen / ende daer na af-treckensijn behoorlijcke Sallaris metten onkosten van de verkopinge/ en dat overschot den gecondemneerde weder geven.

CVII.

Die Schout wanneer hy pandt sal hebben / voor sijn Sallaris j. stuyver/ende wanneer hy leveringe doet/sal hy hebben viij. stuyv.

CVIII.

Item soo wanneer yemandt gecondemneert wort sijn wederparthye te betaelen / daer eenige boeten of penen op staen / sal die Schout sijn boeten ofte penen niet mogen executeren/ten sy parthye eerst ende voor al voldaen is.

CIX.

Item indien yemandt aen-gesproken wort met Schepenen brieven / in-houdende condemnatie / ofte met eenige plechten niet verjaert zijnde / sullen by provisie ende op cautie geexecuteert worden/ ten waer dat die gecondemneerde in drie dagen konde doceren van betalinge / ofte van eenige ander rechtelicke weer ende peremptoir middel ter contrarie/daer-om hy niet gehouden en soude wesen sulcx te doene.

CX.

Item alle penningen di e men binnen 't Gerecht van Rhenen sal bevinden/dat de Kercke/de Gast-Huysen/ het Leprosen-Huys/ende

ooch

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

oock die Stadt aen yemandt ten achteren is / ofte sullen bevonden worden datmen eenich van hem schuldich is/die selfde sullen van nu voortaen geexecuteert worden als onse penningen/ Ende alle procedúren daer-aen-klevende / sullen getermineert worden by dwers-nacht Recht.

CXI.

Item als yemandt hem met recht opposeert jegens pandinge ende executie/sal gehoort worden in sijn allegatie / ende men sal die redenen van sijn oppositie sommierlick ende in 't kort verstaen / ende sal nochtans die begonste executie heuren voort-ganck hebben / ten ware dat uyt merckelicke redenen die selve by den Gerechte op-gehouden/ende gesurcheert worden.

CXII.

Item of yemandt t'onrecht geexecuteert worde / oft boven die somme dan hy schuldigh is/ sal die gene tot wiens versoecke al-sulcke executie gedaen wort/ gecondemneert worden parthye geinteresseert te betalen alle kosten / schaden ende interesten hy ter cause van dien geleden heeft / ende daer toe den selven geinteresseerden betalen twee Carolus guldens / ende daer-en-boven voor een boete betalen een Carolus gulden. Wel-verstaende dat d'executie evenwel voort gaen sal totter somme onge-executeert zijnde in 't Vonnisse ofte plecht begrepen.

CXIII.

Item indien yemandt metter daedt executie belette / te weten den Schout/Schepenen ofte Dienaers buyten den huyse te sluyten/ofte daer uyt te keeren / ofte die panden uytter handt te nemen / ofte die gene panden genomen woude hebben/die soude verbeuren thien Carolus guldens / ende soo wie dat eenich vanden Schout/Schepenen ofte heuren Dienaers uytten huyse stieten ofte schoven / die soude verbeuren twintich Carolus guldens/ende soo wie dat met stocken/ steenen oft wapenen sloege of staecke/dat soudemen Rechten metten Sweerde aen zijn lijf/of anders arbitralijck na gelegentheydt vander saecke / ende misdaet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CXIIII.

Item als yemant by Sententie ende Vonnisse van Schepenen gecondemneert is / ende van 't selve Vonnisse niet geappelleert en ware/salmen na die tien dagen hem doen sommeren ofte vermanen/ dat hy binnen xiiij. dagen 't Vonnisse voldoe/ende indien hy des niet en dede/sal hy alsdan geexecuteert worden aen syn goederen in manieren als boven geseyt is.

In saecken van Uyt-heemschen ende Borgeren jegens Uyt-heemschen.

CXV.

Wanneer een uyt-heemsche eenen Borger voor recht aen-spreken wil / sal hy den borgher voor recht doen bieden ten naesten rechtdach/ ende die wete aen syn persoon doen doen/ ofte tot sijnen huyse oft woon-stede / welcken dagh die Burger gehouden werdt waer te nemen / ende op die staende voet op te aen-spraeck vanden uytheemschen t' antwoorden / of by gebreecken van dien sal die uytheemsche toe-ghelaten worden syn vermeten te bewijsen / om dat gedaen zijnde / hem alsdan by Schepenen recht gedaen te worden nae behoren / ende indien die uyt-heemsche winre der saecke is / sal die Sententie/ tot sijnen bordel gegeven/sonder eenich vertreck geexecuteert wordẽ/ eerst op de havelicke goederen vanden gecondemneerden Burgher / ende indien daer geen havelicke goederen en waren of niet genoech en waren/ op syn ander goederen/ sonder die verkopinge van dien te vertrecken oft uyt testellen/of eenige Kerckgeboden te doen/ dan sullen die ten naesten Recht-dage openbaerlick geroepen ende verkoft worden den meesten daer voor biedende/ende laetste verhogher/den welcken koper/daer afhehoorlicken brieven by die vanden Gerechte gegeven sullen worden/ indien hy sulcx aen hem versoeckt/ mits op-leggende die penningen vanden koop / van den welcken die winre der saken betaelt sal worden/ ende die kosten vander executie af-getogen zijnde / sal 't overschot den gecondemneerde gegeven worden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van onrechte executie.

CXVI.

Indien yemand met onrecht een anders goet by executie oft andersins doet verkopen / ende dat gerechtelicken weder-staen wort/ sal die verkoper verbeuren voor een boete ses Carolus guldens/ ende indien yemandt te onrechte executie belette / die sal gecondemneert worden inde kosten / schaden / ende interesten die verkoper te betalen.

Van borch te stellen die goet by executie coopt.

CXVII.

Item yemand die eenigh goed koopt dat by executie verkocht wordt / sal die selve terstont wis heyd doen ende borghe stellen / om te betalen op sulcken termijn als in't verkopen bevoorwaert sal zijn / by consent vanden Crediteurs / ende indien hy sulcx niet en dede / soo salmen dan 't verkochte goet weder verkopen tot zijn perikele ende kosten.

Van executie van Sententie.

CXVIII.

Soo wanneer eenich goet by executie / oft andersins by die van den Gerechte verkocht werdt / sal die Schout voor zijn sallaris daer af hebben t'elcke reyse vier stuyv. die twee Schepenen elcx twee stuyvers / ende die Secretaris / die van als pertinent register sal houden / oock twee stuyvers.

Van goet om reet geld te verkopen.

CXIX.

Soo wie voor recht verwilkeurt ende consenteert / dat by gebreck van betalinge syn goet om reet geld verkocht sal mogen werden / diens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

diens goet salmen by ghebreck der selver betalinge met een Sonnendaechs gebod inder Kercken roepen / ende des Manendaechs daer na om gereet geld verkoopen / sonder meer geboden daer omme te doen.

Van consignatie van penningen.

CXX.

Soo wanneer eenige penningen deur Ordonnantien vanden Gerechte / ofte andersins by eenich van partyen onder 't Gerecht gebrocht worden / sullen sulcke penningen gelevert worden in handen van een vanden Schepenen / die 't Gerecht daer toe ordonneren sal / omme by hem bewaert te worden tot behoef vanden genen die in 't uyt-eynde vander sake bevonden sullen worden / daer toe gerechticht te wesen / ende en sal die voorsz Schepen alsulcke penningen niemand moghen overgeven / sonder Ordonnantie van Schout ende Schepenen / op pœne van daer voren inne te staen / ende sal hebben voor zijn bewaernisse den hondersten penningh / ende die Secretaris sal in zijn register stellen die penningen in specie / die den Schepenen onder gegeven sullen worden / daer van hy geloont sal worden / tot tauxatie van Schout / Borgermeesteren / ende Schepenen.

Van præfereren tusschen veel Crediteurs.

CXXI.

Soo wanneer goet by executie verkocht is / ende daer veel Crediteurs zijn / sullen die penningen vanden verkochten Goederen komende onder een vanden Schepenen / daer toe by den Gerechte geordonneert / gebracht worden omme by hem die te bewaeren / ter tijd toe dat op te præferentie geordonneert sal zijn ; Ende ten eynde dat niemandt vanden Crediteuren hier inne verkort en zy / sullen alle die Crediteuren die drie Sonnen-daechs-geboden aen een kommende openbaerlicken inder Parochie Kerck geroepen worden / Omme

Omme op eenen seeckeren betaemelicken Recht-dagh voort 't Gerecht te komen / ende van haer recht te thoonen/'t sy van preferentie ofte concurrentie/ dat is te weten/ 't sy dat sy willen seggen voor die andere Crediteurs behooren betaelt te worden / ofte dat sy gelijckelicken allegader na advenant van heuren schulden vanden voorsz penningen betaelt behooren te werden. Ende die materie van preferentie getermineert zijnde / sal die Schepen onder wien die voorsz penningen leggen / eenen yegelicken vanden Crediteuren leveren/ achter-volgende 't vonnisse by Schepenen daer op gewesen. Ende dit al op cautie / die elcx vanden voorsz Crediteuren sal stellen van te restitueren / van 't geen hy ontfangen sal hebben. Indien yemandt binnen 's Jaers ende ses weecken na date van 't voorsz vonnisse quame/die van beter Recht dede blijcken/ ofte met hem te deylen na advenant als boven/ in dien hy van gelijcke Recht konde bewijsen/ ende en sal die Schepen / onder wien die penningen rusten / die selve onder die Crediteurs niet anders mogen deylen/dan vooren geseydt is / op pene dat hy gehouden sal zijn die Crediteuren daer voren te responderen ter somme vanden penningen toe / by hem anders dan voorsz staet gedeylt.

Schepenen Recht.

Van Cloosteren geen eygen te mogen kopen.

CXXII.

Item geen Geestelicke georde Persone / Collegien / Gast-huyseren/Kercken Cluysen/Capellen/ofte eenige Geestelicke vergaderinge/hoe die sijn mogen/by hem ofte eenige anderen voor hem tot heuren profijte / en sullen mogen kopen ofte verkrijgen eenige Erve/ eygen oft eeniger-hande immobel goederen / op pene dat al-sulcke contract ofte koop van onweerden sal wesen / ende dat die verkoper daer-en-boven arbitralicken gecorrigeert sal worden. Ende waer 'toock saecke dat die selve voorsz religieuse plaetsen eenige onroerende goet gegeven ofte by Testamente gemaeckt wordt/sullen 't selve mogen ontfangen / dan sullen gehouden werden binnen 's Jaers 't selve uyt hare handen te stellen ende alieneren in weerlicker hant/ op

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

op 't verbeuren/indien sy sulcx niet en deden/ vanden selven goeden tot onsen profyte/ ende die sulcx aen-brocht den thiensten penninck.

Geen Erven te mogen ontfangen.

CXXIII.

Waert oock dat eenich persoon Man ofte Wijf met sijn goet in het Clooster hem begaeve/ sal ten dage van sijnder professie die proprieteyt/ende Eygendom vanden selven goederen komen/ ende succederen op sijne naeste vrinden in levende Lijve wesende/ Behelteliicken dat selve Clooster 't gebruyck vande selve goederen behouden sal/ 't leven geduyrenden vanden Religieus geprofessijt wesende.

Van transporten.

CXXIV.

Soo wie eenich Landt/Huysen/ Erf/ ofte eenige onroerlick goedt binnen der Stadt ofte Stadts vryheydt gelegen/ sal willen transporteren/ofte met eenige Renten of penningen belasten/ sal sulcx gehouden wesen te doen voor den Schout of sijnen substituyt / ende die vanden Gerechte van Rhenen/ of ten minsten voor twee Schepenen in tegenwoordicheyt vanden Secretaris/ende sal 't selve mogen doen by hen selven/of by sijn gemachtichde/specialick daer toe onder eenich autentijck zegel gedeputeert.

Van overdracht van Thijns-goederen gehouden van Godts-huyseren.

CXXV.

Item Thijns-goederen die gehouden worden van eenige Godshuysen inde Stadt van Rhenen/ ende inde vryheydt van dien gelegen/die sullen over gaen voor Schout ende Schepenen sonder prejudicie vanden Thijns-heere/ als dat sijnen Thijns aen-gaet/uyt-genomen onse Thijns-goederen/die over-gaen sullen voor onse Landt Rentmeester.

Wan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CXXVI.

Wanneer yemandt sijn goedt voor Schout ende Schepenen over draecht sonder sijn eygendoms brieven al-daer te tonen/ soo sal des niet jegen-staende die overdracht by die vanden Gerechte gepasseert ende bezegelt worden/des sal in den Schepenen brief gestelt worden dese clausule: Behoudelicken een yegelijcken sijns Rechts.

Van Sallaris om over transporten te staen.

CXXVII.

Item die Schout sal hebben van een overgifte drie stuyvers / indien daer maer een over-gever en is/ende indien twee of meer is/die samentlicken heur gemeen Recht overgeven willen / soo sal hy hebben dubbelt geldt/ te weten ses stuyvers / ende die Schepenen sullen van een overgifte hebben elcx drie groot/ende indien daer meer overgevers zijn/sal elcx vande twee Schepenen daervan hebben dubbelt/ ende omme den selven brief te bezegelen/ 't sy ofter veel over-gevers zijn dan niet/ sal die Schout hebben voor sijn Zegel een derden-deel van een Oudschilt / ende den Schepenen elcx twee stuyvers. Ende van dubbele vier gelijcke stuyvers.

Die Secretaris register te houden.

CXXVIII.

Item die Secretaris sal gehouden wesen Register te houden van allen over-giften / die voor Schout ende Schepenen geschien/ daer voor hy hebben sal van elcke over-gifte eene stuyver.

LXXIX.

Ten waere datter meer over-gevers waren / dan sal hy hebben dubbelt geldt.

CXXX.

Alle die gene die eenige Huysen / Hof-steden / ofte gronden van Erve gelegen inden Gerechte van Rhenen / verkrijgen sullen by

kope

koope / mangelinge / oft andere onerosetitule / indien hen 't selve gelieft / sal sulcke verkregen goeden mogen doen gebieden ter Kercke / Ten fine dat alle die gene die tot die selve eenich recht hypoteecke ofte ander toe-seggen daer toe pretenderen / 't selve den kooper ofte ander sulck goed verkregen hebbende te kennen geven / ende doceren vandien alsoo 't behoort / ende dit al-binnen den tijd van een Jaer ende ses weecken / op pœne van dat dien tijd overstreken wesende / sulcke die heur recht versuymt hebben te verklaren / ende daer van te doceren / sullen daer van vervallen wesen / ende gefrustreert ten eeuwigen dagen / beheltelick dat hier-inne niet begrepen en sullen zijn Onse rechten / Geestelicke-plaetsen / Onmondige-kinderen / Uyt-heemsche ofte andere buyten Lands zijnde / ofte die In-voochdye staen.

Van certificatien.

CXXXI.

Item van alle certifitatien die voor Schout ende Schepenen gepasseert worden / sal die Schout van't overstaen hebben twee stuyvers / die Schepenen elcx eenen stuyver / die Secretaris van't schryven insgelijcx eenen stuyver.

Van plechten ende renten aen te brengen binnen een maendt.

CXXXII.

Ende ten eynde dat niemandt die eenich Transport sal willen ontfangen / ofte eenige Renten uytten voorsz onroerlicke Goederen kopen / salmen nu binnen Rhenen mitter klocke of-luyden ende vercundigen; Indien yemandt eenighe plechten / renten / oft eenige penningen staende hadde / op eenige onroerlicke Goederen binnen Rhenen / ofte die Vryheyd gelegen / binnen eenre Maendt naestkommende gehouden sal wesen by den Secretaris in't Register laten aenteyckenen / ofte by gebreecke vandien / en sullen alsulcke Plech-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Plechten in materie van præferentie den genen die jonger Plechten hebben niet preiudicieren / daer af die Secretaris van't aenteyckenen sal hebben van elcx eenen halven stuyver: Ende sal die selve Secretaris des van yemandt versocht zijnde / gehouden wesen te deursien ende te visiteren alle zijn registeren / ende partye sekerlicken onder-richten / of al-sulcke goet alst belast in't register aengeteyckent is of niet / daer of dat hy hebben sal van sijn moeyte ende arbeyt van te deursten 't registreren van elcke Jare / daer hy soeckt een halve stuyver; Behoudelijck dat vanden voorsz laps van tijden als van eender Maendt ge-excipieert sullen wesen de Kercke / Onse penningen ofte renten / mindere van Jaeren / Uytlandigen / ende die gene die absent zijn: Willende dat den voorsz laps van eender Maendt hem-luyden niet en sal præjudicieren.

Goet te belasten met Los-Renten.

CXXXIII.

Item so wie zijn Huys Erve ofte goet sal willen belasten met eenige Los-Renten / sal dat konnen helpen ende verpleyen voor Schout ende Schepenen / als voorsz is / sonder den eygen over te geven / ende wederomme in Erfpacht te ontfangen op al-sulcke Los-Renten als daer uyt verkocht zijn / niet jegen-staende datmen van ouds sulcx plach te doen.

Van yemandt te beletten zijn goet over te geven.

CXXXIIII.

Soo wanneer yemandt beledt wordt sijn goet over te geven ofte te transporteren / sal transport op-staen ter tijdt ende wijlen toe Schepenen kennisse genomen hebben / wie van hem beyden Recht

ofte onrecht heeft. Ende die gene die inden onrechten bevonden wordt / sal tot behoef van zijn parthye gecondemneert worden in alle kosten schaden ende interesten.

Van Renten op Huysen.

CXXXV.

Datmen van nu voortaen binnen Rhenen geen Huysinge / Erven/ofte Hof-steden/beswaren noch belasten en sal mogen/met eenige Jaerlicxse onlosbaer Thijnsen / ofte Erff-Renten / maer die zijn Huysen ofte Erven binnen Rhenen sal willen belasten / sal 't selve mogen doen / mids die Ypothequeerde den peñ : twintich / ende niet hoger/ofte den peñ : sesthien / ende niet daer onder. Welcke Renten die verkopers ofte heuren Erfgenamen altijt tot heure geriefte sullen mogen lossen/mids betalende die verlopen ende verschenen Renten ende pachten / mette hooft somme.

Van Stadt schulden.

CXXXVI.

Dat alle brieven Ypotheecke houdende / sullen voor die Stadt schulden gepræfereert worden / indien die onder zijn van date / van der Stadt schult.

Te mogen disponeren by Testamente.

CXXXVII.

Item soo wie van zijne goeden sal willen disponeren by Testamente Codicille ofte uyterste wille/soo wel van mobile als immobile goederen binnen Rhenen ofte die vryheydt gelegen / sal sulcx mogen doen voor Schout twee Schepenen ende Secretaris / ofte voor Notaris geapprobeert by den Furst vanden Lande/ofte by den Hove Provinciael van Utrecht/ende drie getuygen Mans persoonen/ ten minsten achtien Jaren oudt zijnde. Welcke Notaris ende getuygen in presentie vanden Testatoir 't selve instrument sullen onderschrijven / indien oock die Testatoir zijn Testament by monde maeckt/sonder te begeeren eenige schriften daer of gemaeckt te worden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

den. Sal die Notaris gehouden zijn binnen drie dagen al-sulcke Testament ofte upterste wille by geschrifte te stellen / ende een openbaer instrument daer of te maecken / ende te onder schrijven / ende 't selve by drie getuygen die al-daer present geweest zijn mede doen onder-teyckenen.

Van hylicken, hylix-voor-waerden, lijftochten, &c.

Van Kinderen die hem selven hylicken.

CXXVIII.

Item een Weduwe / Jonck-vrouw / ofte Jongelinck die hem selven voor vijf-en-twintich Jaren heylickt buyten zijns Vaders ofte Vaderlicke Ouders/die selve en sullen Vader ofte Moeder niet gehouden zijn / eenige goederen tot vorderinge van Huwelicke te geven.

Van Man ende Wijf.

CXXIX.

Item die goederen van Man ende Wijf gelegen inden Lande van Utrecht/ en sullen niet gemeen wesen. Ten sy dat sy eerst haer geboden inder Kercke gehadt ende malkanderen voorder Kercken getrouwt ende inne geleydt hebben / ende daer nae tot eene Tafele geweest/ende malckanderen beslapen hebbende. Ende dat gedaen zijnde / soo sal heure beyder goet eerst gemeen zijn / Ende sullen gelijck deylen/na 't scheyden vanden Bedde ofte Huwelicke.

CXL.

Man ende Wijf/ sy hebben geboorte by malkanderen / ofte niet/ en sullen geen Huysingen/ Hof-steden / Erven ofte Renten mogen overgeven/ weerloos worden/ noch beswaren in eeniger manieren. Ten sy gesaemder handt ende by gemeen consent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CXLI.

Item alle schulden die Man ofte Wijf t'samen ofte elck by-sonder voor ofte staende Huwelicke gemaeckt hadden ende schuldigh waren / salmen met Recht aen heure beyder goederen mogen verhalen,

CXLII.

Item dat staende Huwelicke geen Wijf buyten consent van haren Man/eenige schulden sal mogen maecken/sy en ware een openbaer koop-wijf/in welcken gevalle sy schulden sal mogen maecken/ende heure gemeen goederen verbinden/ in saecken hare Coopmanschappe aen-gaende:

CXLIII.

Item alle Leen-Goederen / Thijns-goederen/ Erf-pachten ofte andere heerlicke ende vordelicke goederen / die eenich Man ofte Wijf ontfangen heeft/ofte hem aenge-erft zijn van heuren Ouders/ sullen succederen op te syde daer van sy gekomen zijn.

Van Lijftochten.

CXLIIII

Item dat Man noch Wijf malckanderen geen goet geven noch maken en sullen staende Huwelicke/ van Lijf-tocht alleen. Welcke Lijf-tocht/ sy malckanderen sullen mogen maken/sonder daer by te prejudiceren die kinderen vanden voor-bedde / in welcken gevalle sy hem reguleren sullen na beschreven Rechten.

Van goet in lijftochten te besitten.

CXLV.

Soo wie eenich goet in Lijf-tochte besit / sal 't selve gebruycken alsmen sulck goet gewoonlicken is ende behoort te gebruycken / ende 't selve in rake ende dake houden. Ende indien hy sulcx niet en dede / sal hy den Eygenaer van sijne schaden ende interessen ter cause vandien geleden tot tauratie van die vanden Gerechte opleggen ende betalen/sonder dat hy van sijn Lijf-tocht verballen sal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Boedel-recht.

CXLVI.

Item Man ofte Wijf die Boedel-harder gebleven is / sal den Erf-genaem daer hy schuldich is te deylen / Rechte bewysinge doen van allen goederen die de persoon die daer doot gebleven is / in 't laetste van zijne Leven beseten hadde / het zy dat die goederen zijn inden Sterf-huyse ofte daer buyten / binnen der Stadt ofte daer buyten. Ende indien eenich goet by den Rechte inden Sterf-huyse bevonden wort / alsoo verre alst die Erf-genamen begeven / soo sal dat Gerecht des goets seker wesen dattet den Erfgenaem niet onferret en worde / ende men hem daer aen Rechten mach / alst Recht wijst.

CXLVII.

Item t'dilay van die doode handt sal wesen van ses weecken / ofte anders / tot discretie vanden Gerechte / naer gelegentheyt vander saecke.

Van Boedel-cedullen.

CXLVIII.

Item als yemandt Boedel-cedullen overleveren sal / dat sal hy doen tot sulcken dage als hem by den Recht gestelt wordt / Ende als die Boedel-cedulle overgelevert sal wesen den Erfgenamen / soo sullen die selve Erfgenamen haer beraet daer op hebben veerthien dagen lanck / Ende indien 't dan Recht-dach is / ofte ten naesten openen Recht-dage daer na / soo sullen die Erfgenamen die selve Boedel-cedulle in 't heel ofte deel mogen weder-spreken / ende haer gebreecken die sy daer op weten in 't schrift dien dach den Boedel-hard r overleveren / daer die Boedel-herder dan oock syn beraet op hebben sal totten naesten Recht-dage over veerthien dagen daer na / waer op sy dan dingplechtigh sullen worden / ende die Schepenen sullen Recht wijsen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CXLIX.

Item hoe wanneer die Boedel-cedulle geklaert is / te wetene by middele ofte wysinge der Schepenen / ofte by toe-latinge der parthyen / dat zy niet gewraeckt en wordt / soo sal die Boedel-harder daer dan mede volstaen / Behoudelicken dat die Boedel-harder zynen eed daer dan op doen sal als recht is / sonder bedroch / indien den selven Boedel binnen 's Jaers ende daechs mit recht aengesproken werdt.

Van goet toe te bezegelen,

CL.

Item soo wanneer die Schout ende Schepenen eenich goet toebesegelen / daer af sal die Schout hebben acht stuyvers / elck vanden tween Schepenen die daer toe gestelt werden vier stuyvers. Ende waert dat eenich Boedel-herder hy sy Man ofte Wyf / eenige slooten die metten Schout Schepenen ende des Gerechts Zegel besegelt waren ontsegelden ofte brake / oft dede ontsegelen ofte breken / heymelick oft openbaer by hem selven buyten den Gerechte / dat soudemen Rechten tot arbitragie vanden Schepenen / na gelegentheydt vander sake; Ende alsmen dat goet weder ontsegelen sal / daer af sal elck vanden tween Schepenen die 't bevolen wordt hebben twee stuyvers.

Van brieven in gemeen Boedel,

CLI.

Item als twee ofte meer in eenige goederen bestorven zyn / die Brieven die inden Boedel zyn / sullen gelept worden onder den outsten / prefererende altyts een Mans persoon voor een Vrou persoon / die bewaerder derselver Brieven wesen sal. Ende die ander mogen dan vidimus upt sulcke Brieven nemen op heuren koste / maer waer dat sake dat heurder eenich te voeren deel in dien goede hadde / soo dat hy by die besterfte / het meer-den-deel in die goeden hadden / die sal bewaerder dier Brieven werden / Behoudelick / dat alle die ander alle vidimus daer upt nemen mogen / als voorsz is.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Weduwen voor die Baar uytte gaen.

CLII.

Item een Weduwe sittende in gemeen Boedel met haer Man/ die voor die baer uyt gaen wil / sal met heure dagelicxse kleder uptten Boedel gaen/sonder yet anders met haer te dragen/ ofte versteken te hebben/ende dat gedaen hebbende/ sal sy vanden schulden ende lasten des Boedels ongehouden zijn. Waert oock dat namaels bevonden worde dat sy yet vanden Boedel versteken ende ewech gedragen hadde/ sal sy des Boedels plechtich zijn.

Van Man ende Wijf.

CLIII.

Een gehylickt Man die eenige gronden van Erven/Renten/ofte Huyr-were van eenige goeden gelegen binnen der Stadt ofte vryheydt van dien/ontfanget staende Huwelicke koopt ofte verkrijget/ met penningen uptten gemeenen Boedel komende / sal dat ontfangen tot zijn ende zijns Huys-vrouwen behoef half ende half. Ende aen-gaende van Leen-goederen / Thijns-goederen / Erf-pachten ofte andere vordelicke goederen / die de Man staende Huwelicke ontfangen sal als boven/daer af sal hy sijn Wijf ofte heuren Erfgenamen begrooten ofte verstooren van d'een helft vander weerde vanden voorsz goederen.

Van't vordeel van een Man.

CLIIII.

Item een Man sal ten over-lijden van zijnen Wijve 't zijne vordeel hebben ende nemen voor upten Boedel dat beste Harnasch tot sijne lijve behoorende/met alle klederen Riemen / Tasschen / t'zijne Lyve behorende / Voort drie die beste Peerden die dan daer zijn diemen Rijden ende daer hy sijnen Heere mede dienen mach / ten minsten oudt wesende twee Jaren/upt-genomen Wagen/Peerden/die dagelicx inde Wagen gaen / om loon dienende / noch sal hy hebben een Silveren Schael/een paer Vlesschen/een dwael/een Bedde/een Hooft

Hooft peuluwe/een Oorkussen/een Deecken/een paer Slaeplaken/ van elcken dat beste/ soo verre als 't daer is/als zijn Wijf sterft.

Van 't vordeel van een Vrouwe.

CLV.

Een Vrouwe sal tot haer voordeel nemen ten overlijden van hare Man uytten gemeenen Boedel alle klederen als dan tot heure Lijve behorende/ voortaen dat beste Koffere met alle Hooft-klederen/een Beecken/ dat Water-vat/ een Dwael/een Tafel met een Tafellaken/een tinne Kan/ een Stoel met een Kussen/ een Bedde/ een Deecken/een paer Slaeplaken/een Pot/een Ketel/uyt-genomen Brouketelen/ daer men Hoppen Bier mede Brouwet/een Kandelaer/een Hael/een Tange/een Bijel/ met een Block/van elcken dat beste na den beste/ alsoo verre als 't daer is/ als haer Man sterft/ maer waert sake dat van elcken dinge maer een waere/ dat selve sal die Vrouwe tot haer vordele nemen.

Van 't vordeel vanden outsten Soon.

CLVI.

Die oudtste Soon sal tot sijnen vordele nemen voor sijn Moeder ofte Stief-moeder uyt sijn Vaderlicke goederen/ soo veel als een Man neemt voor sijn vordele na sijns Wijfs doodt uytten gemeenen Boedel.

Van ghemeen goedt.

CLVII.

Wanneer eenige Borgeren oft andere gemeen goedt t' samen hebben binnen die vryheyt van Rhenen/ ende wanneer sy niet en konnen verdragen omme die te samen gebruycken of die te verhueren/ soo sal mogen die gene die vanden anderen gescheyden wil wesen/ 't selve gemeen goet stellen op een seeckere Huere te geven ofte te nemen/ ende sal die weder-partye gehouden wesen 't selve alsoo t'accepterene/ of daer voren te verlaten/ ten ware dat sy vanden proprietept ende d'eygendomme scheydinge begeerden/ dat sy in sulcken ghevalle doen sullen alst behoort.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van nieuwe wercken te verbieden.

CLVIII.

Item indien dat yemandt den anderen te na ofte te hoogh timmerde / sal die gene die 't hinderlick is ofte te nae gaet / met recht mogen verbieden / ende dat ter plaetsen daer 't werck gemaeckt wert / ende wes naderhandt op of aen't begonnen werck getimmert worde / sal by provisie ende sonder ander kennisse van saecken gedemolieert ende af-gebroocken worden / tot koste vanden genen die jegens sulcx verbodt gedaen heeft / wel-verstaende nochtans dat die selve die al-sulck werck begonnen heeft / mids stellende souffisante cautie om 't werck af te breecken / indien dat bevonden wordt alsoo te behooren / voorts sal mogen timmeren.

Van Timmeragie.

CLIX.

Item indien 't gebeurde dat yemant van uu voortaen soude willen nieuwe Fondamenten leggen om te Timmeren / sal gehouden wesen dat syn naeste gebuyr gerechtelicken te laten weten acht dagen te vooren eer dat hy dat Fondament sal willen leggen / hoe waer ende in wat manieren / ende die geswoeren daer by nemen / ende als hy dan begonnen heeft sulck Fondament te leggen / sal voorts mogen Timmeren / Ten waere zyn naeste gebuyr hem dat verbode eer 't werck vier voeten hooch boven der eerden waere / Ende indien hem niet verboden worde voorts te Timmeren eer 't werck vier voeten hooch waere boven der eerden / sal mogen voorts varen sonder verbeuren / ende syn begonnen werck volmaecken / ten waere saecke die na-buer absent waere. Die welcke in sulcken gevalle sulcx in acht dagen na syn weder-komste die Timmeringe sal mogen verbieden / waer 't oock soo dat 't Huys ofte Getimmer volmaeckt waere eer die na-gebuer weder t'Huys quame / sal zyn schaden ende interesten mogen eysschen / ende 't Huys ofte Getimmer sal mogen blyven staen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CLX.

Waer 't oock soo dat yemant eenich werck ofte Huysinge Timmerde sonder die weet te laten doen aenden genen die sulcx hinderlick soude mogen zijn / ende dat 't selve Getimmer Jaer ende dach in Calck gelegen ende gestaen heeft / soo sal die getimmer mogen blijven staen / maer men sal den genen die al-sulcke Getimmer te nae gebouwet is / verstooringe daer van doen tot kennisse van het Gerecht.

CLXI.

Als een den anderen zijn Timmeringe verbiet/wie inden onrechten bevonden wert / sal sijn weder-parthye zijn kosten ende schaden op-leggen / tot tauxatie van Schout ende Schepenen / ende sal die gene die 't werck verboden heeft tot behoef des Gerechts verbeuren eenen Carolus gulden.

Van Huysen ofte Schueren daer Renten uyt-gaen niet af te breecken.

CLXII.

Item Huysen ofte Schueren daer yemand eenige Renten uyt ofte op heeft / en sullen in geenre manieren in't geheel / ofte deel / af-gebroken mogen werden / ofte oock daer uyt nemen 't geen dat Eert-vast ofte negel-vast is / dan by advyse ende Oorlof vande Raed van Rhenen / ten waere dat hy stelde cautie van dat selve Huys weder te vertimmeren / op een boete van vijf-en-twintigh Carolus gulden.

Van Borger te worden.

CLXIII.

Soo wie van buyten binnen Rhenen komt woonen / ende Borger van Rhenen begeert te wesen / sal komen voor Schout / Borgemeesteren ende Schepenen / ende laten hem in-schryven eedt te doen / ende betalen die gerechtigheden daer toe staende / te weten / twaelf stuyvers tot profijt vander Stad / daer van die Secretaris gehouden sal wesen register te houden / ende teyckenen den dagh ende date wanneer 't geschiet / daer van hy hebben sal van eenen yegelicken drie stuyvers / ende wie een Jaer ende dach woonde / sonder vuer ende licht te houden / sal zijn Borgerschap verliesen.

Van

Van Borgerſchap op te ſeggen.

CLXIIII.

Item wie verklaert zijn Borgerſchap af te willen gaen met dreygementen ofte hooch-moedige moede woorden / om ſijn mede Borgeren ofte yemandt te graveren / ſal verbeuren ſes Carolus gulden / ende indien hy dien achter-volgende doet eenige acte alleer hem ſulcx by de wet van Rhenen geoorloft is / ſal noch verbeuren andere twaelf Carolus gulden.

Van Gras-borghers.

CLXV.

Dat van nu voortaen die van Rhenen egeen Graſborgers meer aen-nemen en ſullen / ende indien ſy hem onder-wonden ter contrarie te doen / ſullen die ghene die daer overſtaen ſullen / 't zy Schout / Borgermeeſtere / Schepenen ende Secretaris / verbeuren t'elcker reyſe thien Carolus gulden / ende boven dien byden Hove Provinciael van Utrecht arbitralieken geſtraft worden.

Van keuren ende breucken.

CLXVI.

Indien yemands den anderen injurieert in woorden of in wercken / ſal die ſelve geinjurieerde gehouden weſen / zijn actie te inſtitueren binnen 's Jaers / ofte ſal daer van verballen weſen /

CLXVII.

Item waere yemands die voor den Schout / ende Gerechte geboden worde van vechten of vankijven / ende dan met roepende ofte ſcheldende woorden vanden Gerechte ginge / die verbeurde een Carolus gulden.

CLXVIII.

Item indien yemand den anderen ſulcke injurien aengeſeyt hadde / daer banniſſement behooren ſoude te volgen / ſal die injuriant gecondemneert worden in een boete van thien Carolus gulden / Ende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

tot behouf van parthye dubbelt. Ende so verre yman den Officier of anderen in gelijcke state injurieerde/sal die boete verdubbelt worden/ Ten waere dattet Feyt sulcx gequalificeert waere / datter meerder correctie soude schijnen te vallen / sal die injuriant gecondemneert worden tot discretie vanden Gerechte.

CLXIX.

Alle injurien sullen oock eerlicken gerepareert ende gebetert worden/tot discretie vanden Gerecht. Wel-verstaende dat infame ende andere onneerlicke persoonen ende van kleyn estimatie/geen honnorable amende geschien en sal. Waer 't oock dat die selve personen yemandt geinjurieert hadden / ende geen goet en hadden omme die injurien profijtelicken te repareren / sullen die selve gecondemneert worden den steen te dragen/op de Kaeck te staen/ ofte met andere penen gestraft worden/tot discretie vanden Gerechte.

CXX.

Soo wanneer yemandt over den anderen klaecht in Civile saecken daer 's Heeren breucken ofte boeten toe staen/indien die aen-legger zijn vermeten niet bewijsen en kan/ sal verbeuren alle die boeten ende breucken die de verweerder verbeuren soude/indien 't hem over wesen waere.

CLXXI.

Indien d'een den anderen injurieert ofte te kort doet op gewijde plaetse / daer deur die selve Plaetsen beslagen ofte in Interdict geleyt worden / sal die gene die daer oorsaecke of waere dat op zijne kosten doen repareren ende reconcilieren / Ende of hy al-sulcx met goet geen macht en hadde te doen / sal die selve gecondemneert werden gegeesselt / ofte anders gecorrigeert / na gelegentheyt vander saecke.

CLXXII.

Die geene die een Mes treckt / ofte yemand beancxt met verboden wapenen / sonder quetsen sal verbeuren vijf Carolus gulden/ Ende hy oock gequest wordt/sal gecondemneert worden in een boete na gelegentheydt vander saecke.

Soo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CLXXXIII.

Soo wie den anderen slaet ofte stoot metter handt ofte vuyste/sal verbeuren twee Carolus gulden/ worde oock yemand geslagen met onverboden wapeneu / daer of die geslagen nergens bloedich noch blauwe en waere/sal verbeuren vijf Carolus guldens. Ende indien daer bloet na volchde / sal verbeuren thien Carolus guldens. Ende indien oock d'een den anderen kleederen scheurden/ die sal verbeuren twee Carolus guldens.

CLXXXIIII.

Indien yemand den anderen wapen drenckte ende onder druckte sonder te drencken/sal verbeuren thien Carolus guldens.

CLXXXV.

Wie den anderen begiet met Wijn / Bier/ Water ofte andere onreynicheyt in quaden moede die sal verbeuren twee Carolus guld.

CLXXXVI.

Soo wie jegens yemands wille in zijn Huys ginck / ofte met fortse ende gewelt eenige deuren ofte veynsteren op-sloech oft stiete/ sal by den Schout Criminelick gecauseert ende aen-gesproken worden / ende na gelegentheydt vander sake ende grootheyt van zijn misdaet gecorrigeert ende gestraft worden/ende wes schaden hy aldaer gedaen mach hebben/soo sal hy gehouden wesen civilick te betereu / ende die injurien den anderen aen-gedaen schuldich wesen te repareren tot kennisse vanden Gerechte.

CLXXXVII.

Indien yemandt bevonden worde in een ander Mans Huys/ Hof/Schuer/Coorn/ofte Erve jegens sijne wille/ende daer over-geslagen ende gesloten worde/ salmen daer aen geen breucken ofte keuren verbeuren / ten waer saecke oft hy doot geslagen ofte geleempt worde/ in welcken gevalle 't Feyt na gelegentheyt der saecke gestraft sal worden. Ende indien yemands den selven woude beschermen ende defenderen / sullen aen zijn persoon geen keuren verbeurt worden/ anders dan vooren verklaert is.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CLXXVIII.

Indien yemands willens ende wetens Dieven / dieffelijcke ofte geroofde goederen in sijnen Huys ontfinck / sal voor al-sulcx geacht ende gestraft worden.

CLXXIX.

Indien yemandt vechtende op gewijde plaetse ofte mes treckę/ die sal verbeuren dubbelde keuren.

CLXXX.

Die gene die yemant vanden Schouten dienaers/als hy yemant apprehenderen sal / want ofte sloech datter 't bloet na volchde / sal gestraft worden aen sijn lijf. Ten waere dat na gelegentheydt der saecke ende Feyte/sulcke pœne by die vanden Gerechte gemodereert ofte gemindert worde.

CLXXXI.

Item wie niet en quame by den Schout ende Gerecht / ende gesont ende machtich waere te komen / als hy ontboden of geboden waere / sal daer van arbitralicken gecorrigeert worden.

CLXXXII.

Item waert dat die Schout ende Gerechte eenich Bode dede lesen ofte bieden inder Kercke by heuren Secretaris ofte Bode / yemand die daer weder seyde op die tijdt inder Kercken ofte anders ergens / dan dat hy quame voor Schout ende Gerechte / ende seyde sijn goet duncken daer af / ende wijsde een ander na zijn goet duncken/soude daer van arbitralicken gecorrigeert worden.

CLXXXIII.

Item waere dat yemandt des Heeren ende der Stadt Bode ofte dienaer weder voer tot eeniger tijdt / als hy sijn Bode dede die hem bevolen worden/ende den selven dienaer injurieerde / die sal verbeuren dubbelde boeten.

CLXXXIIII.

Item ofte yemandt in 't exerceren van sijn Officie gestoten ofte geslagen worde/sal die gene die sulcx doet na gelegentheyt vander sa-
ke/

ke/ende qualiteyt vande persone vanden Officier/ aen zijn Lijf/ofte anders tot arbitragie vanden Gerechte/ gecorrigeert worden.

CLXXXV.

Item indien yemandt na den anderen schote met een Busse ofte Armborst/ ende hem niet en raeckt/ sal verbeuren vijf-en-twintigh Carolus guldens/ende indien hy hem raeckte/sal verbeuren sijn lijf. Ende die gene die met wapenen op ter straeten liepe om eenige vergaderinge ofte op-loop te maken/ sal insgelijcx verbeuren sijn lijf.

CXXXVI.

Item indien yemandt gewont worde daer hy aen sterft/ 't Feyt sal gecorrigeert worden aenden lijve/sonder dat d'Erfgenamen van den geexecuteerde gehouden sullen zijn yet daer van te betalen. Ende daer mede sal geaboleert worden die oude quade gewoonte ende Corruptele van drien dagen uytt en Lande te gaen/ ende mids dat doende ons voldaen te hebben.

CLXXXVII.

Indien yemandt den anderen verleemt/te weten een lamme hand Arm ofte Been maeckte/ sal verbeuren vijf-en-twintich Carolus guldens/ende een lamme vinger/twaelf Carolus guldens/Behouden parthye die geleemt is zijn actie van injurien/ schaden ende interest/ die getauxeert sal worden na qualiteyt vander leempte ende des persoons.

CXXXVIII.

Item wie eenen anderen doot slaet/die sal verbeuren sijn lijf.

CLXXXIX.

Ende indien hy voor-vluchtigh wordt/ sal verbeuren tot onsen prouffijte tachtentich Carolus guldens/uyt zijn goet/ende sal uytter Stadt ende Lande blijven/ ten waere hy Remissie van ons verkrege/ sonder onderscheydt te maecken tusschen Uyt-heemsche ofte Borgeren.

CXC.

Die yemandt uyt eysche van 't gewijde plaetse ofte uyt zijn Huys om hem te misdoen/die sal verbeuren twee Carolus guldens/ die uyt-geeysche kome uyt dan niet.

Indien

CXCI.

Indien yemandt den anderen lagen leyde ofte insidieert in heymelicke plaetsen/ steegen oft straten/ die sal verbeuren vijf-en-twintich Carolus guldens/ soo dicke als hy dat doet/ ende datter anders niet na en volcht.

CXCII.

Indien die Borgers van Rhenen yet delinqueerden ofte misdeden buyten die Jurisdictie van Rhenen/ sullen nochtans die breucken schuldigh zijn/ gelijck ofte 't Feyt binnen die Jurisdictie geschiet waere. Ten waere sy van te vooren by den Officier vander plecken daer 't Feyt geschiet is/ gecorrigeert waeren/ ofte anders ter cause van dien voor hem in Rechte stonden.

CXCIII.

Indien yemandt hy sy Borger ofte Uyt-heemsch/ by nachte/ na dat die klocke gelupt sal zijn/ met Wapenen op ter Strate bevonden worde/ sonder lichte/ sal verbeuren twee Carolus guldens.

Van gevangens te bewaren.

CXCIIII.

Item indien die Stock-meester/ ofte die gene die de gevangenisse bewaert/ den gevangen liet uyt-breken/ sal na gelegentheydt der saecken ende negligentie by hem gecommitteert/ gestraft worden.

's Heeren ghevangenissen ende ende slooten op te breecken.

CXCV.

Wie Stadt-poorten/ muyren/ slooten ofte onse gevanckenisse op sloech met gewalt/ die sal verbeuren zijn Lijf/ ende indien hy ontquame/ sal verbeuren uyt zijn goet tachtentich Carolus guldens. Ende daer-en-boven sijn leven lanck uytter Stadt ende vryheydt van dien gebannen worden/ sonder daer weder inne te komen op de verbeurte zijns Lijfs.

Als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Vrede te legghen.

CXCVI.

Als vrede tusschen parthyen by't Gerecht geleyt is/ sullen daermede bevrijt zijn alle onschuldige vrinden ende magen/ welke vrede vercundight sal worden by den Schout mitter Klocken/ die altijd dueren sal/ sonder datmen gehouden sal zijn die selve te vernieuwen/ ende sal die selve Publicatie van Vrede verbinden/ soo wel den genen die absent zijn/ als die jegenwoordigh zijn.

Van Vrede breeckers.

CXCVII.

Soo wie vrede/ die by den Schout ende Gerechte geleyt is/ breeckt ende infringeert mitter daet/ die sal verbeuren zijn lijf/ ten ware by merckelicke oorsaecke die pene by den Schout ende Schepenen gemodereert worde.

CXCVIII.

Die ghene die in overspel leeven/ ofte openbaerlick sitten/ ofte een kint in overspel by een eenlopen persoon procreeerdē/ sullen verbeuren voor de eerste reyse twintigh Carolus guldens/ voor de tweede reyse veertigh Carolus gulden/ ende sullen alsdan uytter Stad gewesen worden/ Ende die gene die alsulcke personen wetens huysden ende herberghde/ sullen verbeuren halve boeten.

CXCIX.

Dat niemands dobbelen en sal binnen der Stad Rhenen ofte Vryheyd van dien/ opte verbeurte t'elcker reyse van een Carolus gulden/ ende die weert ende weerdinne die sulcx toelieten oock een Carolus gulden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Huysen te openen by 't Gerecht.

CC.

Item tot allen tijde als die van den Gerechte eenige huys ofte huysen begeren geopent te worden / sal die ghene die daer-inne woont 't selve gehouden wesen hem-luyden te openen / sonder wedersegggen / op een boete indien hy geen openinge en dede van vijf Carolus guldens / ende indien hem boven die weygeringe van 't huys hem-luyden te openen gedaen / eenige resistentie mit woorden dede / sal verbeuren thien Carolus guldens / ende soo wie den selven beancxste ofte bevreesde mit verboden wapen die sal verbeuren vijf-en-twintigh Carolus guldens / ende hier-en-boven sal hy ter cause van desen by den Schout aengesprooken mogen werden omme hier of gecorrigeere te worden na eysch ende gelegentheydt vanden feyte.

Van yemandts Kindt te ontvoeren.

CCI.

Soo wie yemands kindt buyten consent van zijn Ouders / ofte by gebreke van dien van zijne naeste vrunden / soo van 's Vaders / als Moeders zijde / roefde ofte onvuerde / die sal verbeuren zijn Lijf. Ende aen-gaende 't geroofde Kindt / 't selve en sal daerom niet verbeuren / indient in 't ontvueren geen consent en geeft / maer indien 't daer-inne consenteerde / ende daer of bleecke / sal by sijn Ouders om dier sake wille onterft ende geexherideert mogen werden.

Van Im-boel ewech te voeren.

CCII.

Dat niemandt eenige imboedel ewech veuren noch brengen noch doen brengen en sal / dan by klaren dage ende Sonnen-schijn / ende anders niet / ten waere by consent vanden genen die 't aen-gaen mach / Op een pœne van drie Carolus guldens by den genen die contrarie dede te verbeureu.

Van

Van nacht-keuren.

CCIII.

Alle keuren ende boete die by nacht na dat die klocke gelupt is opter straten / vallen ofte verbeurt worden / sullen gedubbelt worden.

Van Brandt.

CCIIII.

In wiens Huys / ofte op wiens erve by ongevalle brandt geviele ende op-ginck sulcx dat die klocke daer over geslagen worde / sal die Inwoonre des Huyses verbeuren vijf Carolus gulden.

CCV.

Item yemand die zijn Huys ontstake mit brande / ende die dat verhueden / ofte verhuyden dede / ende des zijn nabueren mit gerufte niet te weten en dede / hy ofte zijn Dienst-boden sullen verbeuren ses Carolus guldens.

CCVI.

Item waert sake dat daer eenigh brandt geviele / soo sullen die Karre-luyden Water halen ten brande / opte verbeurte van een Carolus gulden.

CCVII.

Item yemandt die de Buer-meester verbode vuer of keersen te barnen in zijn Huys / of zonderlinge te Brouwen of te backen mit looverigen rijsen / ende desgelijcx alsoo dicke alsmen dat dede / sal verbeuren een Carolus gulden / ende nochtans sonde hy dat beteren tot seggen vanden Rade.

Van vechtelick oft misdaet op der Stadt Mueren ende Poorten.

CCVIII.

Alle Vechtelicken ofte misdaden die geschien opter Stad-mueren ende inder Stad-poorten binnen den ameyde sullen midt dubbel-

velde boeten gecorrigeert worden / ende daer-en-boven noch arbitralick tot kennisse van Schepenen.

CCIX.

Item waert saeck dat yemand eenige Conijn schote ofte dede vangen op heymenberch / of eenich hout daer dede houden / of selver dede houden / buyten Onsen oorlof / die sal verbeuren vier Carolus gulden / ende noch arbitralicken gecorrigeert worden / na gelegentheyt vander saecke.

Policien der Stadt RHENEN.

Eed van den vinders.

CCX.

Die Vinders ofte Keur-meesters vanden Visch / sullen s'weeren in't aennemen van heuren Officien / dat sy geenen Visch of en zullen laten slaen / zy en sullen daer selfs eerst by wesen / ende den Visch besien ofmen den selven verkopen sal mogen / dan niet / ende waert sake dat eenich van hem byden of-slach niet kommen en mochte om eenige merckelicke redenen / dat sal hy gehouden wesen den Borgemeesteren inder tijd te kennen te geven / die welcke alsoan daer by gaen ofte eenen uytten Raed daer by schicken sal.

Van Gairdatich Vleesch.

CCXI.

Soo wie gardatich / ongans ofte ongaef Vleysch verkopen wil / die en sal dat niet mogen doen / dan mids daer by leggende Soudt / tot een teycken van ongansheydt. Ende indien yemand contrarie dede / sal verbeuren eenen Carolus gulden t'elcke reyse als dat gebeurde. Ende hier-en-boven sal hem verboden worden een Jaer lanck geen Vleysch te verkopen.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Vogelen, Hoenderen, Eyeren ende diergelijcken te kopen.

CCXII.

Niemant en sal eenige Vogelen / Gansen Eyeren ofte Botter kopen binnen den mijle om-gaende vander Stadt van Rhenen/omme weder te verkopen / op een boete t'elcker reyse dat yemandt contrarie dede van eenen Carolus gulden.

Van Visch te copen.

CCXIII.

Niemandt en sal Visch koopen binnen der Stadt vryheydt ofte binnen die mijle omgaende/omme die weder te verkopen elders dan binnen Rhenen aende Visch-merckt/op een boete die contrarie dede van twee Carolus gulden.

Van stinckende Visch.

CCXIIII.

Soo wie Herinck ofte andere vuyle stinckende Visch by de Keur-Meesters van Rhenen/ die merckt verboden/ter merckt brengt om te verkopen / die sal verbeuren een boete van twee Carolus gulden/ t'elcken reyse hy sulcx dede. Ende hier-en-boven sal al-sulcke Visch de merckt verboden werden.

Van Coorn te kopen.

CCXV.

Yemandt die Coorn kochte ofte verkochte vandes Woensdages datmen Vesper luyt / tot des Donredages tot dat die klocke thien slaet/die verbeurt een Carolus gulden / ende desgelijcx des Vrydages na dat men Vesper luyt / tot des Saterdages ten thien ueren. Ende soo wie eens ander Coorn op dede houden ofte op-hielde / als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

om den prijs als die merckt upt-wijsen sal / ofte soo hy zijn ander Coorn dat hy meer heeft / verkopen sal / verbeuren twee Caroli gulden / Ende soo wie den Sack ontbonde ofte stal van Coorn droege / daer hy Coorn by verkopen wil / ofte wie eenich Coorn veylde al eer die klocke thien uren sloege op de voorsz dage / die verbeurde eenen Carolus gulden t'elcken reyse.

CCXVI.

Item yemand die Weyt / Coorn / oft Haver ter marckt brochte omme te verkopen of veylde / die en sal selver geen Weyt / Haver / of Coorn moghen koopen op die boete t'elcke reyse hy contrarie dede van een Caroli gulden.

CCVII.

Item soo wie Coorn koopt met luysteren of met heymelijcke teyckenen / die verbeurt een Caroli gulden.

CCXVIII.

Niemant en sal Coorn te koop brenghen of houden met schottelen of buydelen met eenige stal / dan alleen met sacken of inkuypen op gewoonlicke plaetse / daer een half mudde Coorns in is of meer / op die boete van iij. Carolus guldens / uytgenomen Coorn datmen op een ander dach leveren sal / ende oock upt-genomen upt-heemschen / die vander Zee komende geen Coorn als dan binnen Rhenen hebben.

CCXIX.

Soo wie Coorn verkoopt in sacken / ende niet soo goed en levert als dat vertoont ende verkocht heeft / die verbeurt een Carolus guldens.

CCXX.

Niemant en sal koopen eenigerhande waer die tot Rhenen ter merckt komt / die dat veyl wil houden op heuren veynsieren / des Somers van Sinte Geertruyden dage / tot Sint Lamberts toe / voor seven uren / Ende van Sint Lamberts / tot Sinte Geertruyden dage toe / voor negen uren.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCXXI.

Item des Donredages soo ist een merckdach/ende soo hebben alle die Upt-heemsch Luyden ende Gasten/ een seecker geleyde vrplicken te varen ende te komen/ van allen saecken / upt-gescheyden die Vyand of Vredeloos des Lands zijn/ of ons ofte der Stadt breuckachtigh ofte die van schade ofte van schult upt-geboden zijn.

CXXII.

Item waert dat eenich Gast op een Donred. of binnen merckten jegens onsen Borgeren eenich goet kofte of loefde/ of schult maeckte / daer en soude hy op ten merck-dagen geen geley voor hebben.

CCXXIII.

Man of Wijf die op een merckt-dach eeniger hande ware koopt sonder dach van betalinge te bescheyden / die sal gehouden wesen terstont met gereeden gelde dat te betalen / of by gebreke van betalinge/ sal terstont daer vooren by dien vanden Gerechte geexecuteert worden.

Van geen waere op 't Kerck-hof te verkoopen.

CCXXIIII

Niemand en sal op 't Kerck-hof eenige veeren/ boecken ofte eenigerhande waere verkoopen / op een boete van eenen Carolus guld.

CCXXV.

Niemandt en sal voort-aen binnen Rhenen syn kinderen ter Schole mogen setten/ anders dan inder gemeen Schole onder den School-meester al-daer geordonneert / op pœne die contrarie dede van bekeurt te worden/ t'elcker reyse tot thien stuyvers / d'een helft daer van kommende tot prousfijt vanden School-meester.

CCXXVI.

Item soo en salmen des Sonnendaegs geen Coorn te merckte brengen / noch verkoopen / noch geen goet van Ganssen/ Hoender Botter / Eyer ende desgelijcx datmen rechte voort ten eersten eeten mach/

mach / yemandt die anders dede / verbeurde dat goet dat hy daer brocht of verkoft/ende daer-en-boven een Carolus gulden/ soo wel voorden kooper/als voorde verkooper.

CCXXVII.

Item en sal niemand geen spul speelen ofte Caetsen op ten Kerck-Hoff/dan die School-Kinder / op de verbeurten van twintich grooten Vlaems.

Van Straten te onder-houden.

CCXXVIII.

Een yegelijck sal onse Straten soo verre zijn Huys ofte Erve streckende is/t'sijnen koste onder-houden / ende als die gebroken is vermaecken/ ende indien hy sulcx niet en dede/ sal der Stadt Cameraer sulcks mogen doen doen op des onwilligen kosten / wel-verstaende / dat indien sulcke Huysen oft Erve in Erf-pacht gehouden worden / soo sal die Erf-pachter sulcx gehouden wesen te doen ende te betalen / of sal van sijnen Erf-pacht vervallen tot behoef vanden genen daer hy 't af-houdende is/die welcke indien gevalle die voorsz lasten dragen sal. Ende indien hy mede in gebreecke waere / ende uyt 't selve Huys ofte Erve Out-eygen ginck/ sal insgelijcx vervallen van sijn recht tot behoef vanden Out-Eygenaer / die als-dan 't voorsz Huys oft eygen aen hem nemen sal/ mids onder-houdende ende betalende/ als boven.

CCXXIX.

Niemand en sal eenigen Laecken opter Stad-mueren hangen / yemand die't daer-en-boven dede / die sal verbeuren tot elcker reyse een Carolus gulden / soo wie dat den Borger-meesteren aenbrochte / die sal hebben den vierden penninck / desgelijcx en zal niemand steen noch hout vander mueren breken byder selver keure tot elcker reyse / ende voorts tot arbitrale correctie / ende die keur mogen die Borgermeesters terstont halen mitten Bode / sonder weere.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Beeften te Schutten.

CCXXX.

Soo wiens Beeften byden gefworen Schutter in eens anders goed bevonden worden / die fal den genen die't goet toe-behoort/ ende fchaden daer door geleden heeft / zijn fchaden beteren / tot feggen vandien vande Gerechte/ ende voorts alle koften foo van Schutten / als anders betalen/ ende falmen daer af dwers-nacht-recht houden.

CCXXXI.

Item foo en fal niemand des Somers geen Vercken laten heuden / dan by die Stad-harder / by verbeuren van een Carolus gulden/ alfoo dicke als hy dat dede.

CCXXXII.

Item voort / waert faecke dat yemant zijn Vercken op-ter ftraet liet gaen / die mochtmen Schutten alle dage op drie ftuyv. ende nochtans fouden zy den vercken-herder mede loonen gelijck den anderen.

CCXXXIII.

Item foo en fal niemand geen Duyven fchieten / noch vangen by 't verbeuren van thien ftuyvers.

CCXXXIIII.

Item foo en fal niemand inden Ban-tuyn of inder Stad-graft beeften flaen / op 't verbeuren van thien ftuyvers.

CCXXXV.

Item dat niemand tot Laer meerfchap houden en fal / dan op drie Mergen Bergh-lands twee oude Schapen / fonder argelift/ wie daer-en-boven dede / die verbeurde een Carolus gulden/ ende en fal die een des anderen fchapen niet verantwoorden / voort die geene die fchapen aldaer hout/die fal felve dit Land hebben / ofte in Huer-weren / fonder argelift.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCXXXVI.

Item dat niemandt geen Schape houden en sal tusschen Gheelre-steege ende der Grebben tot anden Rhijn toe/aen beyde zyden des Berghs / tot ande Runder-wech / ende soo wiese daer-en-boven hielde / die verbeurde alle dage een Carolus gulden / behoudelick of yemandt eenigh Schaep ande zyde des Runder-wech dreef of hrude of liete gaen / die verbeurde twee Carolus gulden / soo menigh werf als sy daer over gingen.

CCXXXVII.

Item soo wie Schutter wesen sal / sal genieten dese boeten/ dan sal hebben voor een duysent steens ende twintigh grooten drie Carolus gulden / ende voor elcke boddrager drie grooten.

CCXXXVIII.

Item die Wey-meesters die Jaerlijcx geset werden / en sullen geenderhande Beesten mogen aen-nemen om te weyen opte meente / dan die daer toe gepreviligieert zijn / ten waere by consent van Schout/ Burgermeesters/ Schepenen ende Raedt / ende sullen die selve Wey-meesters gehouden sijn by heuren eede van haerder administratie Jaerlijcx pertinente rekeninge te doene voor den selven/ Schout/Borgemeesters/Schepenen ende Raed/ ende sullen voorts den selven Wey-meesters alle vreemde Beesten mogen Schutten / ende van elcke schoot nemen vier-en-twintich stuyvers / ende voor soo vele het aengaet het hoeden van koeyen inden Wintere/ soo en sal niemandt geoorlof zijn als dan eenige gelijcke Beesten te doen hoeden ofte weyen opten meente / dan byden Herder gestelt ende gedeputeert vander Stadt wegen / ende indien ter contrarien gedaen werde / soo sal soo wel d'annemer / als oock die besteder van eenige Beesten / t'elcker reyse elcx gehouden wesen te betalen thien stuyvers / sonder eenige simulatie.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCXXXIX.

Item soo wes geld dat Jaerlijcx vander meenten komt boven den loon vanden Herder / dat salmen vergraven ander meente voorsz by goed-duncken des Raeds.

CCXL.

Item yemandt die eenige voor-koop dede van eenigen goede/dat tot Rhenen ter merckt neygende waer ende dat kofte eer dat ter merckt quame / die soude daer-omme gelden twee carolus gulden/ ende nochtans so most hy dat goet ter merckt brengen rechtevoort/ ende geven dat over alsoo als hy 't gekoft hadde.

Van Verckens te kopen.

CCXLI.

Item eenich Burger of Inwoonder die hem geneert met Verckens te kopen ende weder te verkopen / en sal geen Vercken kopen inder Stadt of vryheydt van dien/omme weder te verkopen binnen Rhenen/op die pene van een Carolus gulden.

Van geyckte maten.

CCXLII.

Item waert saecke dat yemandt eenich maten/schepel/spijnde / ende desgelijcx hadde binnen sijnen Huyse daer hy mede mate of dede meten / dat niet geteyckent en waere mitter Stad teycken / die verbeurde ses Carolus guldens / ende desgelijcx van ellen / potten / kannen / wijn / ende dier-gelijcke.

CCXLIII.

Item desgelijcx sal het ooch wesen van botter-maet van al-rehande gewichten / pond ende loot / ende desgelijcx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCXLIIII.

Item die wijn ofte bier tapt / daer die mingelen niet geteyckent en zijn noch ander maten mitter Stad teycken / die sal verbeuren als voren.

CCXLV.

Item yemandt die eenige Botter ter merckt brocht die niet gemeten en waere / metter Stadt Mate / die verbeurde die Botter / ende daer toe thien stuyvers.

CCXLVI.

Item voortaen sal elcke Mate Botteren die binnen Rhenen ter merckt kome / wegen twee pont / ende die halve Mate een pont / op 't verbeuren vande Botter / ende eenen halve Carolus gulden.

Van Dienst-boden.

CCXLVII.

Item yemandt die den anderen zijn Boden onder-huyrde wetens of willens / ende dat voor den tijdt daer sy den eersten in verbonden waeren / soo sullen die selve Boden / 't sy Knecht ofte Maegt verbeuren die helft van al-sulcken loon / als sy die tweede reyse om gehuyrt zijn. Ende daer-en-boven binnen Rhenen / voor die tijdt geen dienst en sullen mogen aen-nemen / Ten waere saecke dat sy den eersten dienst souden willen houden ofte voldoen.

Van Timmeringe buyten der Poorten.

CCXLVIII.

Dat voortaen geen Getimmer buyten aen die Poorten oft Vesten van die Stadt oft daer ontrent / geset noch op-gerecht sal worden / die sterckte van die Stadt eenichsins hinderlick zijnde / ende dat op arbitrale correctie / ende op sijnen koste 't gestelde Getimmer weder af te breken / uyt-gesondert die Molens ter plaetsen daer die nu staen / die elck een Huys daer by hebben sullen mogen.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van Erf oft Landt tot fortificatie van die Stadt dienende.

CCXLIX.

Soo wanneer die Stadt van Rhenen tot fortificatie oft reparatie der selver eenige Erve oft Landt van doen hebben sal / sullen sy dat mogen na hem nemen / midts daer voor betalende als die Landen ten beyden sijden leggende soude mogen gelden / ter schattinge ende estimatie van goede luyden hem des verstaende.

Van dack op die Huysen.

CCL.

En sal binnen Rhenen geen ander dack op die Huysen / Schueren / Kercken oft andere getimmer gelept worden / in die principale Heer straete / ende dit selfde sal in andere straten geobserveert worden tot discretie vanden Gerechte / dan met Tegelen / Leyen ofte Pannen / op een pene van thien Carolus gulden / ende 't selve dack terstont op sijnen koste weder af te breecken ende weder-omme met harder dacke te decken. Ende sullen oock niet mogen stoppen eenige gaten inde dacke met weeck dack / wyer zijnde dan een Roede / op een pene van vijf Carolus guldens.

Van 't groote Zegel van der Stadt.

CCLI.

't Zegel vander Stadt sal voortaen bewaert worden in een kist ofte Slot op 't Stadt-huys / daer ten minsten twee Sloten voor sullen wesen van verscheyden Sleutelen / daer of die een Sleutel bewaert sal worden by die Schout / ende den anderen by den outsten Burgermeester / welcke Zegel men niet gebruycken en sal dan by Ordonnantie van Schout ende Schepenen ende Raedt / wel-verstaende nochtans / dat sy van heuren Renten ende in-komen vander Stadt niet en sullen mogen bekommeren / alieneren / of der Stadt Zegel in sulcken saecken gebruycken / dan by onsen Octroye.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Van die wateringe vander Stadt.

CCLII.

Alle Wateringen vander Stad / sullen een voet wijt wesen / ende een voet diep / ende sal een yegelick zijn water-ganck ruym houden / ende niet stoppen / op een boete die contrarie dede / van ander-halve Carolus gulden.

CCLIII.

Soo wie opten putte wasschet / die sal gelden tot elcken reyse thien groote vlaems.

Van graven op 't Kerck-hof.

CCLIIII.

Soo wie eenige graven op 't Kerck-hof openen / ende daer yemandt inne graven sullen / die sullen die selve weder doen stoppen ende maecken / omme daer over te mogen gaen als te voren / op die boete van een halve Carolus gulden.

Van eenige van Sinte Cunera teyckenen te verkopen.

CCLV.

Niemand en sal eenige teyckenen van Sinte Cunera binnen Rhenen verkopen / dan by oorlof ende consent van den Kerck-meesters der selver Kercke / op een boete t'elcker reyse van een Carolus gulden/die een helfte tot profijte vanden Officier ende Stadt / ende die ander helft tot profijte vander selver Kercke.

Van water-gangen ende sloten binnen der vryheydt.

CCLVI.

Alle water-gangen ende sloten binnen der Stadt ende vryheydt van dien gelegen / salmen schouwen op ten iiij. May / ende den xvij. Septembris / Ende soo wie sijn water-ganck ende sloten niet open maeckte nae d' oude toon oft schouwe binnen acht dagen / sal die Schout die doen maecken/ ende voort verleggen van sijnen penningen/dubbelt geldt weder nemen.

Aen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Aengaende te weyden ofte niet te weyden.

CCLVII

Item alsoo die van Onser Stad Rhenen / plagen Jaerlicx die Schaep verbieden vanden Bergh te blyven / op geen syde der Kunder-wech after S. Peters dach ad cathedram by twintigh grooten / alsoo dick ende menigh werf / als sy daer over gingen / tot des Heeren ende Raeds wederseggen ende oorlof geven / soo ordonneren Wy dat die geen die sy heuden ende bewaeren sullen / verbeuren een Carolus gulden / tot des Gerechts seggen.

CCLVIII.

Item desgelijcx die Peerden / Koeyen / Vercken / Beesten ende Schaep upter neude als voorsz is / upt geschepden in besloten campen / of alsmen die Somer-vage eeren sal als redelick is / die wijle plegen die Peerden daer op te gaen / waert dat eenigh Beest of goet anders inden neude daer-en-boven quame / daer soude men t'elcken af-gelden een Carolus gulden / ende of yemandt Schaep gresen woude inde neude / die salse eens door den boom in besloten camp dryven ende daer-inne houden / ende eens upt te dryven / ende niet meer / byde keur voorsz tot elcker reyse.

CCLIX.

Item soo salmen uptter mate blijven / achter sinte Peters dach / desgelijcx elcke reyse / op een Carolus gulden.

CCLX.

Item datmen op ter Stadt herspe / geen Steen graven en sal / op 't verbeuren van vier Carolus gulden. Anders sullen die Borgers heuren orbaer daerop doen rijsen houwen / ende desgelijcx. Behoudelicken dat zaet Landt syn orber / dat niet te verderven.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCLXI.

Item soo wie vlet-quaet droech buyten der Poorten/ende binnen den Palen neder goot ofte storte/ die verbeurde tot elcke reyse vijf stuyvers.

CCLXII.

Desgelijck sal 't oock weesen/ van eerde die men met Wagenen ofte met Karren/ ewech voert.

Policie op den Axcys.

CCLXIII.

Dat alle Persoonen hem generende met tappen/ ofte slijten van Biere binnen ofte buyten heure Huyse/ sullen al-eer sy bier inne sullen doen uyt die Brouwerye binnen den selven heuren Huysen/ gehouden wesen 't selve te kennen te geven den Cameraer/ ofte Excijsmeester der voorsz Stede van Rhenen/ hem-luyden oock verklarende waer 't selve bier gebrouwen is/ op pene dat by gebreke vandien den overtreders/ elcke reyse dies verkeurt zijnde/ sullen betalen drie Carolus gulden.

CCLXIIII.

Item alle Brouwers hem generende/ mit byer den Borgeren te leveren om heur-luyder gelt/ 't zy den tappers/ taverniers ofte anderen/ terstont nae dat sy-luyden heur gebrouwen bier getont sullen hebben/ 't getal vanden vaten gevult wesende/ sullen voortaen gehouden wesen te verklaeren anden Cameraer/ ofte Excijsmeester der voorsz Stede/ welcke Excijssenaer alsdan indien 't hem gelieft/ sal den Brouwers voorsz/ een eed af-mogen nemen van die dat hy rechtveerdige verklaringhe gedaen heeft/ sonder fraude voorsz/ ende soo wat Brouwer hier-inne gebreeckelick bevonden worde/ sal elcke reyse dies bekeurt zijnde betalen die boete van ses Carolus gulden/ sonder verdragh of simulatie.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCLXV.

Item dat van nu vooztaen niemand hem generende met Vrouwen / voor eenige taverniers ofte voor andere Borgeren om heur geldt / sal mogen bedienen officie van Cameraer / ofte excijsmeester / op dat Stads excijs geensins verkort en werde.

CCLXVI.

Item dat die Cameraer / ofte Excijs-meester / sal van nu voortaen vermeugen t'elcke reyse als hem dies oirbaer ende upt-duncken sal / te doen peylen ofte eeden mogen alle gebrouten ende Brouwers / ende werdt den selven Brouwers scherpelick bevolen / egheen weygeringe ofte belet den selven hier-inne te doen / opte verbeurte t'elcke reyse van ses gelijcke Carolus gulden.

CCLXVII.

Item die Brouwer die eenich Bier den tappers ofte tavernier gelevert heeft / sal gehouden ende verbonden staen / voorden Excijs vandien te staene / ende die goet te doene in alder manieren als hy gehouden is te doene / voor't Bier by hem 't zijnen Huyse den Borgers ofte anderen by den potte upt-getapt ende gesleeten.

CCLXVIII.

Item wanneer eenich Bier gebracht wert van buyten Rhenen / binnen der self der Stede / sullen den geenen die sulck Bier in-slaen willen / daer van den Cameraer ofte Excijs-meester goeds tijds te vooren / gehouden wesen den weet te doene / ende te betalen den ouden gewoonlicken Excijs / ende dit op verbeurte van elck heel Vat Biers van ses Carolus gulden / ende van den halven ende vier-en-delen al advenant / Ende sal d' Excijs-meester onder-soeck mogen doen / ende een yegelick eeden alst voorsz staet.

CCLXIX.

Item dat van nu vooztaen geen Bier / 't sy binnen ofte buyten Rhenen / gebrouwen / en sal gebracht ofte gedragen mogen werden / dan by de Stadts gesworeen dragers. Ende wie ter contrarie bevonden

vonden worde gedaen te hebben / ofte behulp daer toe gegeven / die sal voor elcke reyse keur-baer zijn / van thien Carolus gulden / sonder eenich verdrach.

CCLXX.

Item dat onse Schout van Rhenen / van desen boeten niet en sal mogen composeren / ofte beding maken buyten consent vanden Cameraer ofte Excijsmeester / met advyse niet min vanden tween Borger-meesters der voorsz Stede.

CCLXXI.

Item dat indien eenich gebreeck viele / in 't betalen vanden Excijse / by eenige Brouwer ofte andere / het waere by Fortse / pant-weeringe ofte andere Rebellighept / sal 't selve den Schout voorsz te kennen gegeven worden / omme sulcke Rebellige ende gewelders daer van te straffen arbitralick / Ende die penningen metter daedt te doen betalen / gelijckmen onse penningen ende domeynen gewoontlick is te executeren.

CCLXXII.

Item ende gelijck hier voorzen den Biere aen-gaende gedisponeert is geweest / sal oock het in-doen ende vertieren vanden Wijn aen-gaende / onder-houden ende gepleecht worden / op dubbelde boete / Ende noch oock daer toe arbitrale correctie / na gelegenthept vander saecke.

CCLXXIII.

Item dat van nu voortaen / alle de Huysen daer 't Bier inne gebrouwen ofte gedispenseert sal worden / ende de Wijn getapt ofte gesleeten by den Pot / 't sy gehuyrde Huysen ofte andere / sullen by den Excijs-meester by faulte van betalinge van Excijse / mogen geexecuteert ende geeygent worden / sonder eenige contradictie van yemant ter contrarie.

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCLXXXIIII.

Item dat voortaen / die Brouwers geen Bier by de Vate den Borgers ofte Tappers leveren en sullen / dan in geyckte ende gebarrende Vaeten. Op penen vander verbeurte vanden Vaten/ende van eenen Carolus gulden daer toe. Ende hier af sal die Cameraer op-sicht specialick van hebben.

CCLXXXV.

Item voorts en sal geen Brouwer zijn Bier mogen verkopen by den Vaet/ Half-vaet ofte Vier-en-deel / tot hoger prijse dan men gewoonelick is geweest/ maer sal alle op-settinge gebeuren by Ordonnantie van Schout/ Burgemeesters/ Raedt ende Gerechte/nae die prijse vanden Coorn/ende andere gelegentheyt.

CCLXXXVI.

Ende insgelijcx sal geobserveert worden by den Backers / in die verkoopinge van heur Broot.

Schouwinge.

CCLXXXVII.

Inden eersten / soo sullen die Heeren/ metten Heem Raede / jaerlijcx Schouwen die Water-gangen des eersten Woensdages na St. Lamberts dagh/alsoo verre als die Heeren mitten Heem-rade/ dat nu dunckt te wesen / soo mogen die Heere n mitten Heem-raden die Schouwe doen verleggen op eenen anderen dagh / tot heuren goet-duncken ende des Lands oorbaer.

CCLXXXVIII.

Item soo en sal niemand dammen in toch-graven / noch op des anderen Lande maken / maer soo wie des behoeft / die sal die graven-bruggen mit bomen ende met horden by veertigh grooten tot elcker reyse / ende dit sal hebben die Heere mitte Stad die twee deelen / gelijck andere geld keuren / ende die dat Land toe-behoort dat derdendeel /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCLXXIX.

Item soo salmen den Horst-brant grave / Jaerlijcx Schouwen / gelijcke andere Water-gangen van freysz stege / tot Sinte Cunera steege / tot al langes die mate stege / ende die grave sal boven wijt wesen thien voet.

CCLXXX.

Item soo sullen geen Heem-raden inder tijdt Jaerlicx opten Lande / noch opter Grebbe vorder kommer maken / dan die Renthen diemen Jaerlijcx vanden Grebbe heeft / ende en sullen oock geen pande aender Grebbe wijsen / het en zy byder gemeen Erfgenoten.

CCLXXXI.

Item soo en salmen geen schotte dryven / dan elck inden banne ende Gerechte daer dat in-geschut werdt / by veertigh grooten ter keure / ende die keuren te hebben als voorsz is / behoudelick den Heere in alle punten zijns rechts tot alder tijd opter Schouwen / sonder argelist.

Vande Wees-camer.

CCLXXXII.

Soo sullen van nu voortaen twee Personen binnen Rhenen geordonneert werden twee Wees-meesters / te weeten / die eene Borgermeester die afgegaen is / mit de outste Schepen die oock verlaten is / Omme mitten Secretaris vander Stad te innentariseren alle Goederen / in eenige sterf-huysen bevonden daer weeskinderen inne ge-erft ende gesuccedeert zijn / Midsgaders van allen brieven ende regiseren hoedanich die zijn / ende dat binnen den tijdt van drie dagen nae dat d'overledene begraven ende den uyt-vaert gedaen sal zijn.

CCLXXXIII.

In't welck doende / sy eerst ende al-voren sullen af-nemen den behoorlicken Boedel-eedt vanden genen die naeder doot vanden overleden in't goet geseten / of daer bewint af gehadt heeft.

Welcke

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCLXXXIIII.

Welcke Inventaris gemaeckt zijnde / sal van 't selve een dubbelt geschreven werden / beyde mit handen vanden voorsz Wees-meesters ende die Secretaris ondertepckent.

CCLXXXV.

Daer af d'een sal gestelt worden / in handen vanden Mombers der Wees-kinderen / ende d'ander sal gelept worden in een kist/die daer toe gemaeckt ende geordonneert sal worden op 't Stadt-huys/ daer aen twee slooten met verscheyden sleutelen gemaeckt sullen werden. Daer af elck vande Wees-Meesters een sullen hebben.

CCLXXXVI.

Ende indien de selve Wees-kinderen Vader ofte Moeder levende hadden/sullen die Wees-Meesters den selven laten d'administratie ende onder-windt vanden goeden der Wees-kinderen/sonder eenige ander cautie van hem te nemen / dan juratoire / omme die goeden trouwelick te regieren/ende die niet te verminderen / buyten weten willen ende consent vanden Wees-Meesters; Behoudelick dat sy van d'ilapidacie van goede niet en zijn suspect / die welcke Wees-Meesters die voorsz Wees-kinder Vader ofte Moeder/in-gevalle eenige alienatie der onroerlicke goederen Huys ofte Erven nootsakelick waere / 't selve die Schout ende Gerechte te kennen geven sullen/Omme naer informatie daer op genomen / die selve alienatie te decreteren. Daer af naer d'expiratie van haer Mombaerschap sy/des by heuren kinderen versocht zijnde/ gehouden sullen wesen/ goede ende legaele Rekenschap te doene / by den Eedt boven verklaert.

CCLXXXVII.

Welcke administratie gedueren sal / soo lange als die kinderen tot heuren mondigen daegen gekomen sullen zijn. Ten waere Vader ofte Moeder nader-handt weder-omme traden in ander hylick

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

ende sich verander saten. In welcken gevalle sy cautie stellen ende Rekenschap doen sullen / als andere vreemde Mombairs/ soo hier nae verklaert sal worden.

CCLXXXVIII.

Indien die Wees-kinderen Vader noch Moeder hadden / sullen hen by 't Gerechte tot versoeck van die boven geschreven Wees-Meesters / Mombers geordonneert werden / die naeste vrunden van Vader ende Moeder/ indien die daer toe bequaem ende gequalificeert zijn/ ofte by gebrecke van dien / andere Mombaers / zijnde souffisant van goeden ende have / ende van goeder name ende fame.

CCLXXXIX.

Die welcke die goeden niet en sullen mogen aen-tasten / ofte hem dies onderwinden/sonder al-voozen den behoorlicken Eedt daer toe staende gedaen/ ende cautie souffisant / om nae vermogen der selver Eedt/die goeden t'administreren/ gestelt te hebben.

CCXC.

't Welck gedaen zijnde/sullen voorts procederen tot partagie ende divisie van heuren goederen/metten anderen Erfgenamen / indien daer eenige zijn/ende 't geen den voorsz kinderen ter deylinge gekomen is / sal by nieuwe Inventaris geregistreert worden. Waer af die Clerck twee autentijcken copien maken / ende d'een daer van leveren onder Wees-Meesters/ ende d'ander den geconstitueerden Voochden.

CCXCI.

Ende sullen die selve Mombaers / alle Jaren eens Rekeninge doen voorden Wees-meesters voorsz / die welcke gehouden zullen wesen die t'ontfangen / daer-af copie autentijck onder de Secretaris handt inder Stad Wees-kiste te leggen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCXCII.

Ende na die Wees-kinderen tot heuren mondige dagen gekomen sullen zijn / soo sullen die selve mondige Jongelincx die voorgaende rekeninge mogen recoleren/deur visiteren/ ende debatteren/ na heuren goeden raedt gedragen sal.

CCXCIII.

Ende sullen al dan die voorsz Mombaers den Wees-kinderen voorsz / gehouden syn van als bewijs ende reliqua te doen na behooren.

CCXCIIII.

Die Wees-meesters die nu eerst geordonneert sullen worden/ sullen 't selve officie bedienen den tijdt van drie jaren / ende t'eynden vanden selven jaren sal die jongste van dien af-gaen/ ende sal in syn plaetse komen die Burger-meester die dan verlaten sal zijn vander Burger-meesterschap / ende sullen dan in gelijcke voegen die Camer bewaren / als sy te voren gedaen hebben / ende voorts sal alle jaer een af-gaen / in wiens plaetse die af-gaende Burger-meester gesurrogeert sal worden.

CCXCV.

Een Mans-persoon sal mundich wesen tot syn xiiij. jaren/ende een Meysken tot xij. jaren/ende niemant en sal des anders Mombaers wesen / ten sy dat hy xxv. jaer out sy.

CCXCVI.

Die jongelingen/ Knapen/of Meyskens sullen onder die voochdye blijven van heuren Mombaers tot heuren xxv. jaren toe / sonder dat sy eenige administratie van heuren goederen hebben sullen.

CCXCVII.

Ten waere sy gehylickt waren/in welcken gevalle sy administratie van heuren goederen sullen mogen hebben/ by advijs ende goetduncken van heuren Curateurs.

CCXCVIII.

Die Wees-meesters ende Secretaris sullen hebben voor 'tmaecken vanden inventaris des gehelen Boedels/van elcke C. guldens die de mobile goederen van den Boedel weerdich sullen wesen xij. stuyvers/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

stuyvers/ ende van die immobile goederen van C. guldens/incommende jaerlicxe Renten/insgelijcx xij. stuyvers/van welcke xij. stuyvers sal die Secretaris hebben iiij. stuyvers/ ende die Wees-meesters onder hem drien viij. stuyvers.

CCXCIX.

Sullen oock hebben voor't hooren vande Jaerlijcxe rekeninge/ van elcke hondert gulden des ontfancks acht stuyvers/ ende die Secretaris vier stuyvers.

CCC.

Sullen die jongelingen/die onder voochdye staen xxv. jaren haers onderdoms vervult hebbende/ mogen versoecken aen die voorsz Wees-meesters van die Wees-kamer die Mombaerschap ontslagen te zijn/ omme heur goet selfs t'administreren/ welcke versoeck die Wees-meesters den Gerechte dat sullen aen-dragen/ die welcke daer op gehoort hebbende die Wees-meesters ende Mombaers/ reguardt nemende op 't voor-gaende leven ende conversatie des jongelincks/den selven uytter voochdyen sullen stellen.

CCCI.

Welcke voorsz Ordonnantie plaets hebben/ ende effect sorteren sal/ ten waere anders by Testamente van den overledene in't geheel ofte deel geordonneert waere/ in welcken gevalle die Mombaers hem sullen reguleren na 't gene al-daer belieft/ende gedisponeert sal zijn/ soo verre by den selven Testamente die voorsz Ordonnantie gederogeert waere; Wel-verstaende nochtans dat in alle gevalle d'Inventaris behoorlick gemaeckt sal werden als boven/ het waere die confectie van Inventaris geremitteert waere by Testamente oft niet.

Hier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

CCCII.

Hier nae volghen die Eden vanden Schout / Burgermeesters / Schepenen / Cameraer / Raeden / Wees-meesters / ende Secretaris der Stadt Rhenen.

Eedt van den Schout van Rhenen.

DAt sweer ick 't Schout ambocht van de Stadt van Rhenen / van wegen ende inden name van Keyserlijcke Majesteyt als Erf-Heere vanden Lande van Utrecht / mijn Alder Genadichste Heere / wel ende getrouwelijck te bedienen / sijnder Majesteyt ende sijnder Erven / Hoocheydt ende Heerlickheyd te bewaren / rechtveerdige aensprake van allen saecken ende delicten te doen / eenen yegelijcken Recht ende Justitie t'administreren / sonder eenige faveur / gunst / ofte eenige Simulatie / die boeten ende breucken in 't selver Officie vallende tot des Keyserlijcke Majesteyts profijte te doen in vorderen / ende daer van goede Rekeninge / bewijs ende Reliqua te doen tot allen tijden als ick van sijnder Majesteyt wegen versocht sal werden / den Stadt-houder ende Raden der Keyserlijcke Majesteyt tot allen tijden eere ende reverentie te bewijsen / ende obedieren / ende die Ordonnantie van sijnder Keyserlijcke Majesteyt t'onderhouden ende doen onderhouden / ende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

voorts alle te doene dat een goet getrouwe Schout schuldigh is ende behoort te doen / dat en sal ick niet laten om lief / om leet/om Maechschap / ende Swagerschap / om giften/ noch om geender hande saecken/ Alsoo moet my Godt helpen ende alle sijn Heyligen.

Eedt vanden Burgermeesters.

DAt sweer ick als Burgermeester der Stadt van Rhenen / dat ick der Keyserlijcke Majesteyt als Erf-Heere vanden Landen van Utrecht / mijn Alder Genadichsten Heeren/ Recht/ Hoogheyt ende Heerlijckheydt bewaren sal/ ende van sijnder Majesteyts wegen goede toesicht hebben totten Regimente / inkomen / ende Policien der selver sijnder Majesteyt Stadt Rhenen/ ende metten anderen vande Wet goede ende rechtveerdige Justitie eenen yegelijcken sal helpen doen ende administreren / na die statuyten ofte Ordonnantie geordonneert/ oft van sijnder Majesteyt oft sijnen Erven wegen t'ordonneren sonder eenige Simulatie / ende voorts alle te doene dat een goede ende getrouwe Burgermeester tot eeren vander Keyserlijcke Majesteyt proufijte ende wel-varen vander Stadt ende den Burgeren ende Inwoonderen van dien schuldich is ende behoort te doene/ dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/ om Maechschap/ Swagerschap/ om giften / gaven / noch om geenrehande saecken/ soo waerlijcke moet my Godt helpen ende alle sijn Heyligen.

Eedt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Eedt vanden Schepenen.

DAt sweer ick als Schepen der Stadt Rhenen/ dat ick der Keyserlijcke Majesteyt/ als Erf-Heere vanden Lande van Utrecht/ mijn Alder Genadichsten Heeren Recht ende Hoocheydt bewaren sal/ ende uyt sijne Majesteyts name eenen yegelijck Recht ende Justitie helpen administreren/ na die statuyten ofte Ordonnantie geordonneert/ ofte van wegen sijnder Majesteydt ofte sijnen Erven te ordonneren/ rechtveerdige vonnisse tusschen allen parthyen wijsen sal/ na mijnre beste wetenschap/ sonder eenige gunst ofte Simulatie/ in allen saecken vanden Keyser/ ende der Stadt/ ende in-woonders van dien getrouwelijcken te raden/ ende 't gunt dat in den Raedt getracteert sal worden onder die wet niet te reveleren maer 't selve secreet houden/ ende voorts generalijcken alle te doene dat een goet ende getrouw Schepen der Stadt Rhenen schuldich is ende behoort te doen/ dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/ om Maechschap/ Swagerschap/ om giften/ gaven/ noch om geenrehande saecken/ soo waerlijcken moet my Godt helpen/ ende alle sijn Heyligen.

Eedt vanden Cameraer.

DAt sweer ick als Cameraer der Keyserlijcke Majesteyt/ als Erf-Heere vanden Lande van Utrecht mijn Alder Genadichste Heeren/ ende sijnre Stadt Rhenen/ goet ende getrouw te wesen/ dat ick de Stadt goeden ende inkomen rechtveerdelijcken ende neerstelijcken sal op-beuren

ende ontfangen/ende die selve verhueren/ ofte helpen ten meesten profijte/dat ick den Schout/Burgermeesteren ende Wet gehoorsaem sal sijn/ende niet uyt-geven dan by goede Ordonnantie alst behoort / ende van mijnen ontfanck ende administratie / alle jaer ofte soo dicke als ick des versocht sal wesen/ goede getrouwe ende rechtveerdige reeckenschap doen sal/ ende voort al doen dat een goet ende getrou Cameraer schuldich is ende behoordt te doen/ dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/om Maechschap/ Swagerschap/ om giften/gaven/ noch om geenrehande saecken/ soo waerlijcken moet my God helpen ende alle sijn Heyligen.

Eedt vanden Raedt,

Dat sweer ick dat ick als Raedt der Stadt van Rhenen/ des Keyserlijcke Majesteyt als Erf-Heere vanden Landen van Utrecht / mijns Alder Genadichsten Heeren Recht / Hoocheydt ende Heerlijcheydt bewaren sal/in allen saecken sijnen Majesteyt ende profijt sijnder Stadt Rhenen ende die Burgers ende Inwoonders van dien aengaende / trouwelijcken raden ende vorderen sal / na mijnder beste weten / ende die saecken inden Rade getracteert secreet houden ende niet reveleren en sal/ende voorts alle te doene dat een goet ende getrouwe Raedt van die Stadt Rhenen schuldich is ende behoort te doene / dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/om Maechschap/ Swagerschap/ om giften/gaven/ noch om geenderhande saecken / soo waerlijcken moet my Godt helpen ende allen sijn Heyligen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Eedt vanden Weesmeester.

DAt sweer ick Wees-meester der Stadt van Rhenen te wesen/ der Weesen goederen wel ende getrouwelijcken by den Mombaers doen regeren sal/ scherp opsicht daer op te hebben/ende de Penningen vanden selven goederen komende/ ende boven der selver Wesen onderhoudt overlopende/te beleggen tot heuren meesten oorbaer ende profijte/ alle Jaer goede pertinente rekeninge te doen den genen die sulcx behooren sal/ ende die Ordonnantie daer op gemaeckt te achtervolgen/ ende voorts alle te doene dat een goet getrouwe Wees-meester schuldich is ende behoort te doen/ soo moet my Godt helpen ende allen sijn Heyligen.

Eedt vanden Stadt Secretaris

DAt sweer ick 't Secretarisschap der Stadt Rhenen wel ende getrouwelijck te bedienen/ den Schout ende die vanden Gerechte eer ende reverentie bewijsen sal/alle besloten ende openen brieven/Contracten/Plechten/Obligatien/Procuratien/Acten/Sententien/ende anderen Appoinctementen/ ende alle 't gene my by Schout/Burgermeesteren ende Schepenen bevolen sal worden/ getrouwelijcken expedieren ende teyckenen/ende van als goet register houden/ ende my in als reguleren sal na Ordonnantie der Stadt Rhenen by de K. M. gegeven/ende dat ick al 't gene dat inden Camere getract

teert woꝛt / dat ſecreet behooꝛt gehouden te woꝛden / ſecreet houden ende niet revelerenen ſal / ende vooꝛts al te doen dat een goet ende getrou Secretaris ſchuldich is ende behooꝛt te doen/ ſoo moet my Godt helpen/ ende allen ſijn Heyligen.

Willende, Ende oꝛdonnerende dat deſe onſe Oꝛdonnantie in elcken ende yegelicken heuren poincten ende articulen/ ſal van nu vooꝛt aen onder-houden ende onverbꝛekelijck geobſerveert woꝛden binnen onſe vooꝛſz Stadt van Rhenen/ ende Juriſdictie van dien. Reſerverende nochtans aen Ons ende onſe Nae-komelingen ende ſucceſſeuren Heeren ende Vrouwen vander Stadt/ Steden ende Lande van Utrecht/ die Declaratie/ Interpꝛetatie ende Alteratie/ Ampliatie ofte Reſtructie van deſe onſe Oꝛdonnantie/ In gevalle dat van noode waere/ ende ſoo wy in toe-komenden tijde ſullen ſien behooꝛende ter welvaert/ tranquilliteyt ende pꝛoufijte van onſer vooꝛſz Stadt van Rhenen. Ende ten eynde dat al 't geene des vooꝛſz is ſy vaſte ende eeuwelick geduerende/ hebben Wy onſen gꝛooten Zegel hier aen doen hangen:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

hangen: Behoudelick in anderen saecken ons Recht ende een yegelick 't sijne in allen.

Gegeven in onser Stadt van Brussel / inde maent van Octobre/in 't Jaer ons Heeren duysent vijf hondert ende ses-ende-veertich: van onsen Keyser-rijcke het xxvij. ende van onsen Rijcken van Castilie ende andere het xxxj.

Lager-stondt:

By den Keyser in sijnen Rade.

Ende was onderteeckent:

L. de Zoete.

Gecollationeert jegens sijn Principaele op Francijn geschreven, bezegelt met den Zegele des Keysers in Rooden Wassche, besloten in een blecke busse, daer onder aen met dubbelde syde starten hangende, In kennisse van my als eerste Borgemeester der voorsz. Stadt Rhenen, onderteeckent binnen Utrecht, den 12. Mey 1680.

GAR: V. BERCH-EYCK.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Hebbe dese in 't setten ende drucken van woord tot woordt, midsgaders de oude spellinghe van dien achter-volght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

BLADT-WYSER,

Waer in het getal van't cyfer beteeckent de articulen van dese Ordonnantie.

A. van

B. van

M Borgers

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

E. van

G. van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

H. van

I. van

K. van

L. van

Licht

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Poli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Schapen

Ver-

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

FIN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
380 K 31